

SOKOLSKI GLASNIK

ORGAN JUGOSLOVENSKOG SOKOLSKOG SAVEZA

Izlazi svakog 1. i 15. u mesecu. - Godišnja pretplata 50 Din. - Uredništvo i uprava u Ljubljani, Narodni dom. - Telefon ured. 2543. - Račun pošt. št. 10.932. - Oglasi po ceniku

God. XI.

Ljubljana, 15. oktobra 1929.

Broj 20.

Ljubljana, 15. oktobra 1929.

Prvog dana u ovom mesecu ove godine, prošla je čitavom našom javnom novinskom štampom, kao senzacionalna vest, izjava upravnika Vojne akademije u Beogradu g. generala Kostića, koji je prilikom primanja pitomaca u akademiju izjavio novinarima, da preterano gajenje sporta onesposobljuje 70% kandidata za oficirsko zvanje. Ove reči gledane sa stanovišta narodnog zdravlja vrlo su važne te ćemo se i mi malo pobliže pozabaviti njima, samo ćemo pre toga navesti čitavu izjavu, da će naše članstvo tačno znati o čemu se radi. G. general Kostić je po prilici rekao ovo:

»Danas je u Beogradu stupilo u vojnu akademiju 600 pitomaca, koji će se obrazovati za oficire. To je 57 godišnje. Lekarska komisija, prilikom pregleda kandidata, koji su se javili za ulaz u vojnu akademiju, našla ih je 70% telesno nesposobnih. Općenito svi su oni na oko dobro izgledali, ali ipak nisu mogli biti primljeni i to najviše usled raznih mana, koje su dobili radi preteranog gajenja sporta. Skoro svi, koji su preterano gajili nogomet, imaju grešku na srcu radi prevetlog i nejednakog naprezanja i zato nisu mogli biti primljeni u vojnu akademiju. Radi jednostranog naprezanja imali su mnogi desni list na nozi razmerno jače razvijen, ruke zakrčljale, a grudni koš deformiran...

Lekari su me u čudu pitali, kaže g. general Kostić, šta da se radi. Nisu mogli tako nemilosrdno odbiti kandidate, bojeći se, da se kontingent neće moći popuniti kod tako žalostnih prilika. Ja sam im tada odgovorio, da se valja strogo i tačno držati pravilnika za prijem pitomaca u vojnu akademiju pa dogodilo se što mu drago. Fizički nenormalni kandidati ne mogu se primiti, pa makar kontingent spao na polovinu. Ne treba da u akademiji bude Napoleona, ali svi moraju biti zdravi. Jedva se popravilo stanje, kad su počeli stizavati mladići iz unutrašnjosti, koji su mahom bili zdravi i krepki. Iz većih središta t. j. gradova redovno su kandidati bili nesposobni. Sve su te nesposobnosti proizašle od prekomernog gajenja sporta, naročito nogometa, koji ubija srce. Svi ovi mladi sportaši nose u sebi manu srca i jaki katar na plućima... Zar se roditelji nisu našli pobuđeni, da to me zlu svoje dece stanu pravovremeno na put, — pita se g. general Kostić. To je bilo veliko čuđenje svih članova komisije, pa eto se već tri godine pitamo i mi — kad će to prestati; završio je g. upravnik vojne akademije.

Kad smo mi to pročitali, rekli smo hvala Bogu, da se konačno ipak našao u našoj državi čovek, autoritet, koji je iskreno i dobronamerno, a poduprto znanstvenim lekarskim dokazima, muževno skresao u brk sportu, roditeljima i čitavoj našoj javnosti suštu istinu o pogubonosnom delovanju i posledicama preteranog i jednostranog, rekli bi rekorderskog gajenja sporta, a naročite jedne njegove grane — nogometa.

Neka se iz našeg veselja izazvanog tom izjavom ne zaključuje, da smo protiv sporta. Ne, to ne bismo bili ni onda, kad bi znali da je svih onih 600 »sposobnih« pitomaca poteklo iz naših redova, iz naših vežbaonica. Jer kad bi bili protiv sporta, bili bi protiv svog vlastitog telovežbačkog stava, koji uključuje skoro vse grane sporta u telovežbačkom smislu.

Mi smo ali odlučno protiv svakog preteranog i jednostranog gajenja bilo kakve grane sporta, naročito pak protiv onih, koje u prvom redu gaje surovost, a to je nogomet, koji obično školska omladina u svom slobodnom vremenu gaji bez ikakvog stručnog nadzora. Mi smo gledajući sa stanovišta narodnog zdravlja čak i protiv sportskih klubova, koji gaje bilo kakvu granu sporta bez stručnog nadzora, odnosno vodstva kvalifikovanog lica, jer takav klub nanosi zdravlju naroda više štete nego koristi. Tu ima ministarstvo narodnog zdravlja zahvalno polje rada.

A ako pogledamo na stvar sa nacionalnog stanovišta, što vidimo. Vidimo na jednoj strani snažnu i značajno priznatu telesnu vaspitnu organizaciju Sokolstva, a na drugoj jedno more šuću sportskih klubova i klubova, koji se gube u svojoj šućuosti i rascepanosti. Zar nije upravo luksuz za naš narod i gubitak silnih narodnih

Sokolski pozdrav Jugoslaviji.

Braćo! Sestre!

S odlučnim gestom državnika i vernog sina naroda naš je kralj Aleksandar I. zakonom od 3. oktobra o. g. presekao sve tradicije, uklonio vidljive znakove naše plemenske rascepanosti, srušio granice lokalnog patriotizma i dao našoj državi jedino joj pripadajuće, u domaćem i stranom svetu već udomaćeno ime — Jugoslavija.

Korenje našeg nacionalnog života i građanske svesti, raspleteno po čitavoj državi, poteralo je svoje zdrave snage u jedno široko razapeto i razgranano drvo, koje se odsad dalje širi iz jednog te istog plodnog tla po celom području, koje obitavaju slobodni Jugosloveni.

Težnja jugoslovenskog Sokolstva, kojemu smo položili temelje na Viševdanskome Saboru g. 1919. u Novom Sadu, dobila je nakon deset godina našeg napornog konstruktivnog nacionalnog i državnog dela potpunu zadovoljstvinu vladarevim aktom, kad je iz naziva države palo službeno razlikovanje sinova i kćeri jednoga naroda, da je i na Najvišem mestu dobila telo i krv naša osnovna ujedinjavajuća ideja: jedan narod — jedna država — jedno Sokolstvo!

Došlo je, što je moralo doći, jer po zakonu evolucije narodnih etičkih, moralnih i materijalnih snaga, po zakonu prirodnog razvitka i nezadrživog napretka sazrije plod plemenitog i idealnog nastojanja širokih masa u

onom trenutku, kad je sila najveća i kad se sliju poklici pojedinaca u jedan sam grohovit izraz patriotizma i domovinske ljubavi: Živela Jugoslavija!

Logička posledica te činjenice mora biti sada slobodan put našeg nesmetanog napredovanja u smeru svesnog stupanja napred i gore k visokim ciljevima usavršavanja, koji su poluga i kašiput našem sokolskom pozitivno stvarajućem životu! Sve ćemo zapreke uklanjati s istom idealnom ustrajnošću i odlučnošću, kojom smo i dosada odbijali od sebe klevete i sumnjičenja podlih duša i neuređenih, maglovitih i nestalnih karaktera. Slo-mi, preskoči, pregaži! Zrtava, koje bi polagali za ljubav mračnih sila, podlim bundžijama ili slugama tudine — ne sme više biti među nama! Svojem narodu želimo biti najača potpora u svim njegovim težnjama, želimo biti izraz njegove snage i njegove svesti. A za svoje delo želimo slobodu!

Tako stupamo u životu napred, a naglašujemo odlučnu volju, da dobijemo u smislu zaključaka svog II. sabora upliv na sve javne poslove svoje države, kod čijeg osnivanja su pomagala naša najbolja braća svojom krvlju.

U jasnoj svesti svoje snage i svog velikog poslanstva naš pozdrav svoj braći i setrama.

Živeo kralj Jugoslavena! Živela Jugoslavija! Živeo Sokolstvo!

Zdravo!

Ljubljana, 4. oktobra 1929.

Starešinstvo Jugoslovenskog Sokolskog Saveza.

E. Gangl, starosta.

Dr. Riko Fux, tajnik.

JOSIP SMERTNIK (Celje):

Proste vežbe za Beograd.

»Ku predu, zpátky ni krok!«

Kad sam se vraćao vozom sa V. svesokolskog sleta u Pragu g. 1907., dobio sam slučajno za suputnika jednog od prvih voda nemačkog turnerskog saveza, koji si je incognito ogleđao sokolski slet u Pragu. Upoznali smo se i razgovarali kao stručnjaci o dobivenim utiscima na svesokolskom sletu. Na moje pitanje, što se mu je najviše svidelo, odgovorio mi je: »Proste vežbe. Divim se Česima, odakle uzimaju toliko energije za tako teške vežbe. Znam kao stručnjak, da je treba marljivo vežbati takve vežbe najmanje godinu dana, ako se hoće nastupiti u takvom broju i s takvom savršenošću.« Rekao sam mu, da su Česi vežbali proste vežbe dve godine za svoj slet i da tako uvek rade. Odgovorio mi je: »Vidite mi Nemci nemamo te energije ni toliko požitkovnosti, u tomu se upravo divim Česima.« Nisam mu prikrivao, da me je taj odgovor iznenadio. To je bilo pre 22 godine. A koliko su braća Česi međutim napredovali s ustrajnim i neumornim delom.

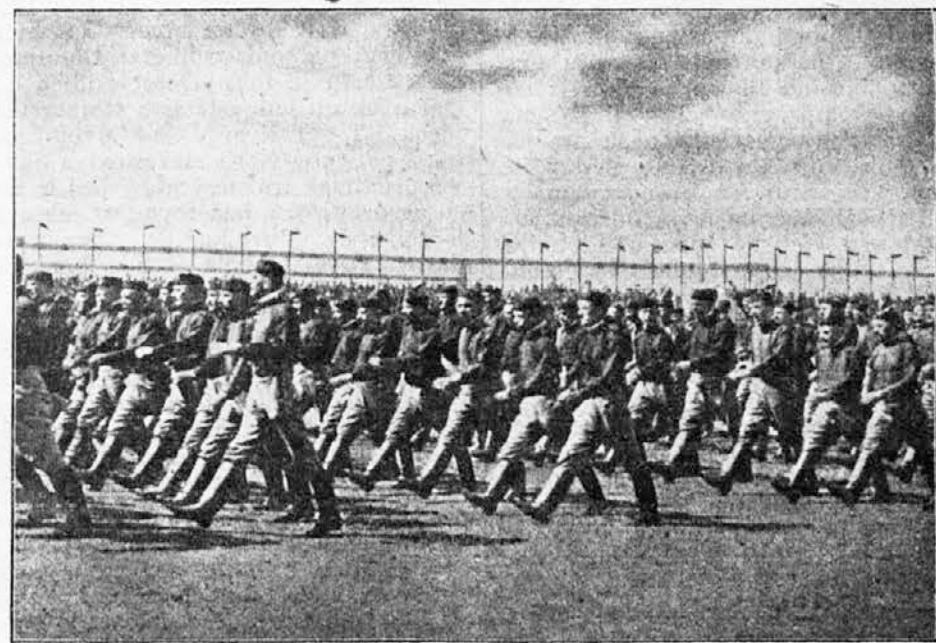
Na ovaj razgovor sećam se često, a naročito sada, kad se spremamo u jugoslovenski Sokoli za II. jugoslovenski svesokolski slet u Beogradu god. 1930. Na sednici zbora župskih načelnika 15. decembra 1928 bilo je zaključeno, da ćemo nastupiti u Beogradu s dr. Murnikovim prostim vežbama. Zaključak učinjen, mora biti proveden.

Dr. Murnikove proste vežbe lepe su, izvadane u masi slikovite su, a za pojedinca i fiziološki izdašne. S njima smo si postavili visok, ali lep i koristan cilj, vredan plemenitog truda. Potrebno je doista dovoljno volje za uvežbanje velikog mnoštva vežbača kod nas, gde imamo još dosta mladih i novih društava. Ipak ali vežbe, također i za njih nisu preteške, i ona ih mogu u ne predugom vremenu svladati — uz pravu sokolsku volju. Ustrajno i sistematsko napinjanje sila važi ovde, kao svuda, gde hoće postići nešto, što ne doleti kao pečen

golub u usta. A budući pečeni golubi ne lete po zraku ima i u životu dosta ciljeva, gde treba ustrajno i sistematski napinjanje sile. Sokolska vežbaonica pak neka nam bude škola za život. Ovde treba da si prisvojimo ustrajnost i čvrstu volju. Što je u stanju učiniti volja, zna svaki vežbač. Vežbu, koja mu nije uspešla kod prvog pokušaja, a koja je moguća danas zanj još preteška, sigurno će izvesti; ako ima čvrstu volju za metodičko vežbanje. Prednjak mora često bodriti malodušne i potaknuti im mora volju. S ustrajnim vežbanjem postaje čak i nekadašnjem malodušnom čoveku volja čelična. Sam neznat odakle i kada je dobio energiju. Mi znamo, da je volja središnja sila, tako reći bitna osnova karaktera. Bez volje ne možemo zamisliti odlučnosti, muževnosti, ustrajnosti. Bez volje nema samozataje, bez volje uopšte nema gibanja — bez volje je mrtvilo — smrt. »Nama pak, koji smo pred drugima pozvani, očuvati narod svoj kod one svestrane čilosti, koja ne dopušta, da bi narodi izumrli«, kako kaže Tyrš, nama je pre svega treba krepiti volju. Držim, da nema bolje škole za jačanje volje, nego što su vežbe, koje zahtevaju nešto dela i truda. U tome vidim i spoznajem bit našeg sokolskog vaspitanja. Jer ne mogu si misliti čoveka, koji bi stekao u vežbaonici čeličnu volju, da bi u svom privatnom životu bio bez nje. Da ne bi upotrebljavao to najveće blago u svom zvanju, kod svojih studija ili gde god bilo i to svuda na najbolji način. U tome leži bit moralnog vaspitanja sokolskog, koje je moguće postići samo ustrajnom telovežbom. Ko dakle tvrdi, da ovaj ili onaj vrši u Sokolu propagandu za telovežbu — a premalo za moralno vaspitanje, tome ja odgovaram, da učini onaj, koji oduševljava naše članstvo za telovežbu i dovodi uvek i uvek novih članova vežbača i vežbačica više za moralno vaspitanje članstva, nego ako bi svaki dan govorio deset oduševljenih govora i napri-

energija ova značajna slovenska rascepanost u radu na pridizanju telesne kulture jugoslovenskog naroda. Promislite, jer Sokolstvo je danas već toliko snažno, da može potpuno samo sebe zadovoljiti u svim granama telovežbe i sporta, te će vas jednostavno

pregaziti i oduzeti vam budućnost. Ali ono to zasada još ne želi, a ni neće učiniti već vas poziva na jedinstvo i u svoje redove na slozan rad za telesno, duševno i čudoredno pridizanje snaga našeg dobrog naroda. A država — ona će nam biti zahvalna.

Nastup starije braće k prostim vežbama na pokrajinskom sletu ČOS u Plzinju g. 1929.

MILAN TEODOROVIC (Novi Sad),
načelnik župe Svetozara Miletića:

Starijoj braći!

Pripreme za II. jugoslovenski svesokolski slet g. 1930. u toku su. Ovim sletom treba Jugoslovensko Sokolstvo, da pokaže svoju lepotu, veličinu, snagu i spremu. Pa da bi sve ovo pred kulturnim svetom mogli dokazati, dužnost nam je svima, da svim silama našim poradimo, da ovaj slet bude jedna velika manifestacija i sjajna pobjeda Sokolske Misli u svima pravcima i u svakom pogledu.

Na ovom sletu moramo dostojno istupiti u propisanim vežbama sa svima kategorijama naših vežbača i vežbačica, koje u pojedinim svojim vežbama, treba da budu odlično spremne i izvežbane.

No ne samo sa redovnim članstvom, naraštajem i decom, već i sa starijom braćom — kojih broj ne sme da zaostane iza ostalih kategorija — moramo u vežbanju istupiti na ovom sletu i time dokazati, da kod nas svakodnevno najmlađeg pa do najstarijeg radi i vežba; jer nije dosta samo se nazvati Sokolom, već je potrebno, da se kao takvi bez razlike na starost, marljivo spremamo za slet, pošto nam to i sama dužnost nalaže.

Kod nekih društava uvedena su odeljenja za vežbanje starije braće, ali broj ovih je za sada malen; s toga svako naše društvo, treba da ima takvo odeljenje vežbača, koji ne samo obzirom na ovaj slet, već i inače treba stalno da vežbaju i time dokažu, da su zaista Sokoli. Ali ne samo zbog

ovog, već i samog primera radi mladima, potrebno je, da starija braća vežbaju, te da i tim načinom dadu što većeg podstreka mladima i uliju im što više ljubavi i volje za rad, jer bez rada i vežbanja nema ni Sokolstva.

Ugledajmo se na našu braću Čeha, koji su na poslednjim svojim sletovima, sa ogromnim brojem vežbača starije braće, u svojim posebnim vežbama istupali i time dokazali, da se kod njih sokolski misli i radi i da Sokolstvo nije samo prazna reč. Pa ako i u nas ima iskrene ljubavi za sokolsku stvar i ako hoćemo da dokažemo, da se i kod nas isto tako misli, onda smo dužni bar mi stariji, svojim radom to da i posvedočimo.

Za stariju braću za ovaj slet propisane su vežbe palicom, koje vežbe nisu teške i lako će ih moći i najslabiji vežbač naučiti, ako stalno bude pohađao časove vežbanja, jer vreme na za to do sleta ima dosta. Ako svi budemo svesni toga, da nam je to i dužnost, onda će naši redovi na sletu biti brojni i gusti, čime ćemo znatno doprineti, da ovaj naš slet što sjajnije i veličanstvenije uspe i ispadne.

Zato braćo, stariji vežbači, apelujući na vas i na vašu sokolsku svest, pohrlite svi do jednog u naše sokolske redove, vežbajte i spremajte se za ovaj naš veliki slet i doprinesite sve žrtve, da ovo naše delo bude sa uspehom izvedeno i dovršeno.

Braćo, svi na posao i istrajan rad!

sao čitav gomile knjiga o sokolskom moralu.

Ako čitaš sokolske članke, vrlo često vidiš pisca zaključiti s usklikom »napred, samo napred i uvek samo napred!« Tako je pravo. Napred, a ne natrag! Sada doživljamo nešto, što mi je potisnuto pero u ruku. Oni, koji se najviše udaraju u prsa, da su štovaoči Tyrša, da oponašaju Čeha — oni kliću ne napred, nego natrag! Dr. Murnikove proste vežbe su im preteške i Bog zna što još. Ta s nasladom su izveštavali u javnosti, da na tom i tom javnom nastupu vežbe nisu uspele, ili pak da je radi »netočnosti« vežbi nastupilo s njima samo 16 vežbača. Predbacujem im, da siju malodušnost, umesto, da bi bodrili malodušne i poticali im potrebnu volju. Svak, kogod piše ili govori protiv tih vežbi, koje je odredio zbor župskih načelnika, svesno ili nesvesno sabotira II. jugoslovenski svesokolski slet u Beogradu. Zato se mora to delovanje odmah svršiti. Jer se samo tamo, gde je jedinstvena volja i disciplina, postizavaju veliki uspehi. Demokratizirana organizacija smo i zaključujući većinu moraju biti merodavni svuda i uvek za sve — Sokole.

Neprijatno bio sam dirnut, kad sam saznao, da je odredila Ljubljanska župa za svoj župski slet uz beogradske vežbe još i naročite župske proste vežbe. Mislio sam, žele pokazati »masu« vežbača s lakim vežbama, koje nauči ta uboga »masa« odmah preko noći, a zatim kad je učinila svoju dužnost na sletu, nestane iz vežbaonice. Kamo bi to vodilo? Koliko bi bilo ovakvo delo vredno, ako naučiš na brzu ruku za nastup lake proste vežbe

članove, koji inače ne zalaze redovno k telovežbi. Slutio sam, da će radi dvojnih prostih vežbi trpiti disciplinu. Rekao sam svoje misli župskom načelniku br. Vidmaru, koji mi je objasnio, da sledi s lakim prostim vežbama za svrhu, da s njima osvoji vežbače za beogradske vežbe te mi je izrazio svoje uverenje, da će svi vežbači, koji su nastupili sa župskim vežbama nastupiti naredne godine s beogradskim vežbama na sletu u Beogradu. O toj dobroj volji i nameri br. župskog načelnika podnipošto ne dvojim. Bojim se ali, da mu to neće lako poći za rukom, ako se prilike u Ljubljani temeljito ne promene. Suviše je huckanja u Ljubljani protiv beogradske vežbe, što otežava svako dobro nastojanje. Župski slet na Viču bio je verna slika prilika u ljubljanskim društvima. Ljubljanska župa je nastupila tako brojno kao što već dugo nije, iako taj broj za Ljubljansku župu još ne zadovoljava. Iz izveštaja znamo, da je župski slet u tehničkom pogledu dobro uspeo. A u pogledu sokolske discipline, ne možemo ga primiti kao uzor. Društvo — Tabor nije saradivalo kod beogradske vežbe, a društvo — Narodni dom, nije saradivalo kod župskih, ili pak u tako neznatnom broju, da je toliko kao ništa. Gde je disciplina? Zbor župskih načelnika je zaključio, da moraju nastupiti župe ove godine s beogradskim prostim vežbama kao za predpripremu za slet i tomu zaključku bi se morala pokoriti sva društva. Posebne župske vežbe sigurno je morao zaključiti zbor društvenih načelnika Ljubljanske župe — prema tome zaključku,

moralu bi župske vežbe isto tako vežbati sva društva sa svim vežbačima. Ako se to nije dogodilo i ako koje društvo nije izvršavalo oba pomenuta zaključka, grešilo je protiv sokolske discipline. Društvo Sokol I na Taboru imalo je pre dve godine za pokrajinski slet dobro pripremljenih 56 vežbača, a ove godine ih je na društvenoj javnoj vežbi nastupilo s istim vežbama 16 vežbača, a na župskom sletu ni sa toliko ne. Zar da tko veruje, da to društvo tako rapidno nazaduje? Uzrok leži drugde. Vodeći funkcioneri deluju protiv beogradske vežbe a s time deluju i protiv zaključka zbora župskih načelnika. Kamo bi to dovelo, ako bi si svako društvo u Savezu dozvolilo ovakve ekstraturu kao Tabor, jer ako bi to bilo Taboru dopušteno, moglo bi si svako društvo izmisliti svoju ekstraturu. Nastao bi lep Babilon iz sokolske organizacije. Jesu li moguće takva Tyrševa načela? To su pre načela onih, koji kažu: »Ne gledaj što radim, već veruj što propovedam.«

Isti dan kao na Viču održan je i župski slet Celjske župe u Trbovlju. Celjska župa je nastupila ove godine sa 156 vežbača s beogradskim prostim vežbama, prošle godine pak sa skupljanskim sa 126 vežbača. U Trbovlju su nastupila društva Petrovčice i St. Pavel, koja nemaju ni vežbaonice te vežbaju samo u slobodi, kad je za to vreme prikladno, svako društvo sa 14 vežbača — seljaka. Slet Celjske sokolske župe je zaslugom br. Kramara iz Celja — filmski snimljen. Doprinet je nehotice tako reći dokaz za većnu uspomenu, kako dobro su bile izvedane beogradske vežbe i kako su lepe.

Sokolsko društvo u Celju je na svom društvenom javnom nastupu 20. septembra o. g. nastupilo s beogradskim vežbama sa 73 vežbača, među kojima je bilo više starije braće od 40 do 50 godina, dobra polovina članova vežbača pripada radničkim slojevima. Taj primer navadam radi toga, da se neće reći, što je u Celju izvedivo, u Ljubljani je neizvedivo, što je kod nas na selu u Petrovčama, u St. Pavlu kod Preboda i u St. Petru u Savinjski dolini izvedivo, drugde na selu nije izvedivo. Gde je dobra volja i disciplina je izvedivo, a gde je nema — je neizvedivo.

Ne da bi se pozivao na svoje stručno znanje, držim, da si smijem prisvojiti pravo, suditi o beogradskim prostim vežbama pre svega radi toga, jer sam ih vežbao u odeljenju starije braće. Vežbam u vrsti starijih, među kojima ima najviše takvih, koji su počeli tek nedavno vežbati, uvidevši veliku korist telovežbe za njihovo zdravlje. A ovde sam imao najbolju priliku promatrati, jesu li beogradske proste vežbe uistinu preteške. Čitavo naše odeljenje starije braće, koje broji 20 članova, naučilo se vežbe i svi koji nisu bili nužno sprečeni nastupili su s njima na župskom sletu u Trbovlju i na društvenom javnom nastupu. Nuzgred spominjem, da je kod Celjskog Sokola obavezno za svakog vežbača, da nastupi s propisanim prostim vežbama na godinu jedanput kod društvenog i jedanput kod župskog sleta. Među nama starijom braćom vladalo je pravo oduševljenje za beogradske vežbe te se je čitava vrsta veselila, kad nas je iza vežbe na spravama vežbao naš prednjak beogradske proste vežbe. Za nas je bio to veliki užitek, što jednoglasno potvrđuje čitavo naše starije odeljenje. Iza vrlo uspešnog poslednjeg društvenog nastupa reklo mi je

¹ Napomena uredništva: Taj zaključak nije doneo zbor društvenih načelnika. — Pravljen i obavezan zaključak je postojao dakle samo za beogradske proste vežbe.

više naše braće: »Danas nas je bilo 73, dogodiće mora nas biti najmanje 100.«

Ko živi u takvoj, čistoj sokolskoj okolini, kao što imam sreću ja, taj ne može razumeti, kako se mogu beogradske vežbe proglašivati za preteške, ne tečne, nelepe, ženske i Bog zna kakve još. Ako upoređujem ove vežbe s vežbama za naraštaj od br. Mačusa, suđim, da su naraštajke vežbe po stavu i po ritmu, ako ne teže, a ono sigurno ne lakše od članskih vežbi. Ako odobravamo za naraštaj takvu vizinu vežbi — zar da onda članstvo nastupi pred našim narodom i pred inostrancima, koji će doći na slet u Beograd, s vežbama, koje bi bile u najboljem slučaju primerne za decu?

Braće! Ruku na srce! Ozdravite već ipak jednom prilike u Ljubljani! Dosta nam je toga. Deset godina dolazi uvek od jedne te iste strane sumničenje i optuživanje sad ovog, sad onog odličnog člana starešinstva Saveza. Odmah iza prevrata jedni te isti su otvorili krizu, uzastopce su zahtevali glavu dr. Murnika, dr. Ravniha, dr. R. Fuxa, Gangla i sada opet dr. Murnika.

Proste vežbe samo su izlika u toj igri. Ako ne bi našli prostih vežbi, tražili bi kakvu drugu. Svoj cilj žele postići pa stajalo što mu drago. Neuspeh II. jugoslovenskog svesokolskog sleta u Beogradu g. 1930 — išao bi u njihov kalkil.

Ali neće im poći za rukom! Mnogo besplodnog dela smo već izvršili u toku od deset godina radi kriza, koje su stvarali, da smo članstvu dokazali neosnovanost njihovog delovanja. Tvrđim, da bi bilo naše Sokolstvo već na mnogo višem stepenu razvika, kad ne bi imalo nepotrebnih smetnji uvek od jedne te iste strane. Češće sam već promatrao, kako se neosnovano stvaraju nerazpoloženje protiv jednog ili drugog člana starešinstva Saveza, naročito pak protiv Saveznog načelnika te sam si kod toga mislio, kako neizmerno velika je njihova ljubav za sokolsku stvar i kako duboko je nacionalno čuvstvo našeg brata Saveznog načelnika i drugih, da im još nisu zgadili delovanja za Sokolstvo.

Ko se postavlja neprestano kroz deset godina u pozu velikog sokolskog inkvizitora, sije u srca sokolske omladine, u duše svoga članstva nepoverenje i nebratsko raspoloženje spram odgovornih sokolskih radnika i funkcionera.

U tako stvorenoj okolini se ne uzgajaju dobri Sokoli — kojima je celina više nego društvo, nego inkvizitorki, kojima smrdi sve, za što kažu njihov majstor, da ne miriši. I evo ti dva sveta. Čudo je, da takvom majstoru u toku od deset godina njegovog delovanja nije pošlo za rukom stvoriti još i više svetova.

Vrlo rado se slažem s predlogom »da je treba iscupiti zlo s korenjem«. I ja sam za takvo delo te predlažem: »Isćupajte iz svojih srdaca mržnju i neprijateljstvo i naselite u njih ljubav, bratstvo i plemenitost, pa će smesta biti uklonjeno zlo s korenjem. I naša sokolska stvar će napredovati, a celokupno jugoslovensko Sokolstvo imaće na lepom primeru Ljubljane ogromne koristi. A u Beogradu ćemo slaviti trijumfe bratstva i sloge, trijumfe pobede plemenitog dela s prostim vežbama vrednog našeg Saveznog načelnika br. dr. Murnika.

Ko je Soko, taj hoće. Ko hoće, postigne!

Spremajmo se za II. jugoslovenski svesokolski slet u Beogradu g. 1930. — Jačajmo se!

Srdačno se oprostismo od gostoljubive obitelji te se uputismo kroz

Sestra Marša Kerkec u evangelijskoj narodnoj nošnji iz okoline Budyšina.

gradski park spram Pomoraca. U parku, između krasnih nasada nalaze se

SLOVENSKO SOKOLSTVO

Koncertat pevačkog zbora sokolskih župa Moravsko-šleske i Tješinske u Mariboru i Ljubljani.

U utorak 8. oktobra o. g. došlo je u našu državu 50 čehoslovačkih Sokola pevača, koji su udruženi u »Sokolske pevacke sdruženi župe Moravsko šleske i Tješinske Jana Čapka«

Sokolsko pevačko udruženje župa Moravsko-šleske i Tješinske.

u Moravskoj Ostravi s namerom, da prirede koncerte u Mariboru i Ljubljani. — Na državnoj granici u St. Ilju izašli su im u susret i pozdravili su ih predstavnici naše Mariborske sokolske župe i to starosta župe br. dr. M. Kovačić i tajnik župe br. prof. Struna. Srdačan i lep doček spremiljen im je u Mariboru na stanici, gde ih je u ime mariborske sokolske župe, Jugoslovensko-čehoslovačke lige, Glazbene Matice i česke kluba pozdravio bivši starosta te župe br. prof. dr. Pivko, čiji

Srebrni venac JSS.

pozdravni govor je brojno Sokolstvo i građanstvo popratilo uduševljenim Zdravo! Za zbor Sokola zahvalio se je podstarosta župe i starosta zbora br. Jaromir Pinkas, a zbor je zapjevao složeno i gromko prekrasnu koračnicu »Pojmo pesmu jedinstvu i snazi Jugoslovanjskoj«.

Koncertat, koji je održan istu večer u unioskoj dvorani bio je vanredno posećen, a i uspeh je bio takav. 9. oktobra prepodne ogledali su si mariborske znamenitosti i vinarsku školu, a popodne krenuli su za Ljubljanu,

gde su ih dočekali predstavnici Jugoslovenskog Sokolskog Saveza i Glazbene Matice. Večernji koncert na kojem je zbor pokazao svoje umjeće i glasovni materijal pod vodstvom svog čuvstvenog zborovode br. Hradina, bio je nažalost slabo posećen, čemu je do neke krivo nevreme, koje je toga dana vladalo u Ljubljani, a naročito pljusak pre početka koncerta mnogima je onemogućio dolazak. Odnosaj između

Glazbene Matice krasan venac sa trskom, a Jugoslovenski Sokolski Savez dao im je za uspomenu na boravak u Jugoslaviji ukusan simbolički srebrni lovor venac, na čijim listovima su bila urezana imena svijih naših sokolskih župa. Venac predao je uz kratak nagovor podstarosta JSS br. Kajzelj.

Iza koncerta priredjena je zajednička večera, na kojoj su pali vatreni slovenski govori i naše i njihove strasne. Zbor ćemo zadržati u vrlo lepoj uspomeni.

Sednica sokolskih redaktora ČOS.

U subotu i nedelju 5. i 6. oktobra održana je u Pragu sednica sokolskih urednika ČOS na kojoj je uzelo učesća 45 urednika župskih sokolskih vesnika, 6 urednika raznih časopisa, koje izdaje ČOS u vlastitoj nakladi, zatim 6 urednika sokolskih rubrika u dnevnim časopisima, nekoliko članova predništva i prosvetnog odbora ČOS i nekoliko urednika društvenih sokolskih vesnika. Za Jugoslovenski Sokolski Savez bio je prisutan glavni urednik »Sokolskog Glasnika«, koji je bio vrlo srdačno primljen i pozdravljen. O samom sastanku, brojnim referatima i zaključcima obavješćemo vas opširnije u narednom broju posebnim člankom, kojom prilikom ćemo doneti u prevodu i referat br. J. Truhlača, koji nam je ljubazno ustupio svoj izveštaj održan na toj sednici o »Odnosajima sokolskih redaktora k sokolskoj organizaciji i pitanje njihove nezavisnosti«.

Jakost sokolske štampe ČOS je sledeća: 50 raznih župskih vesnika, koji izlaze mesečno, Vestnik sokolski izlazi u 50.000 primeraka sedmično, dva samostalna lista za omladinu, tri mesečna odbornička priloga i tri nezavisna lista. Konačno je još i sokolski obiteljski ilustrovani tednik Jas.

MJERCIN NOVAK — NJEHORNJSKI:

Vitezovi.

Gatka.

Pod modrim gorama dremala je zemlja, mila i lepa kao Božji vrt. Mio je mir vladao blagoslovljenim njivama, cvetnim gajevima i sjajnim jezerima one zemlje.

Izdizahu se kojekuda nad tihim selima krasni dvori zemaljskih vitezova. Sjajili su se po ravnicima belozutim zidovima, i smaragdnom krovovima gradskih tornjića.

Srećni je seljak mirno težio zemlju a i iz tihih sela odzvanjalo je ras-kalašeno podvikivanje vesele dece. Vi-teški su plemići branili zelenim mačem svetu zemlju otadžbine.

U tamnim šumama i crnim blatima na zapadu prebivala gadna je aždaja. Imala je sedam strašnih glava sa sedam zubatih gubica, koje su požudno žderale sve, što su mogle naći. Imala je užaren dah, kojim je popalila kao vatrom travu, cvetce, drveće, šume i njive.

Davno već nagrada vrzala se po međama, hlepila je za bogastvom zemlje, ipak se je ali plašila oštrog oružja plemenitih vitezova.

Vreme prolazi — vitezovi gadnu su među sobom zavadili kavgu. Prepirali su se o tome, koji je među njima najsišniji, najslavniji, da zapoveda kao njihov voda. A iz kavgе porodila se mržnja i bratoubistvo. Otvorene i nezaštićene bile su granice svete otadžbine.

Iz šuma i blata sa zapada prikrala gadna se aždaja, došljala se je

preko međe, pustošeći navaljivala je u zemlju, koja je bila bez zaštite. Zderala je požudnim gubicima kuće i se-la, dvorove i domove, gradove i dvor-

Br. Měrčin Nowak — Njehorňski, lužičko-srpski umetnik, pesnik, publicista i odlični sokolski radnik, koji će ovog i narednog meseca izložiti svoje radove u Ljubljani, Zagrebu i Beogradu.

VEKOSLAV BUČAR (Ljubljana):

Kod Lužičkih Srba.

(Nastavak 2.)

Sedimo pred kućom, pijemo mleko i griskamo kruh s maslacem i izvrsnom domaćom šunkom. Roditelji vanredno veseli, da vide dva mlada brata iz »južne Srbije«, kako nazivaju lužičko-srpski seljaci Jugoslaviju. Razgovaramo se, svaki govori na svom jeziku i razumemo se potpuno. Pričaju mi, da su bili u Wajicama (nem. Wavitz), susjednom selu, za vreme svet-skog rata srpski zarobljenici. Među njima su bili i Šiboj Stojković i njegov sin Obrad, koji su često dolazili k Kerkovima. Polagano su se kod njih potpuno udomaćili i uzljubili su se kao rođena braća. Ni reči nisu znali nemački, a razumeli su se, kad su govorili svaki na svom jeziku. Malo pre svršetka rata je otac Šiboj opasno obolio i umro je u budyšinskoj bolnici. Njegov grob marljivo njeguju Kerkovi. Obrad se je vratio u slobodnu Jugoslaviju, gde ima negde u Srbiji gospodarstvo. Rado bi dobili vezu s njime, ali kako, kad je u Srbiji toliko Stojkovića. Pokazali su mi i Šibojevu sliku, koju brižljivo čuvaju. Pravi Sr-bijanac je, u vojničkoj uniformi sa šajkačom.

ogromni kipovi Siegfrieda, Krimhilda i drugih junaka iz Nibelunga. Nije isključeno, da će se među Nemcima naći znanstvenik, koji će na temelju ovih kipova konstatirati, da je to stara germanska zemlja. Kažem: »Nije isključeno«, jer su se između Nemaca već našli ljudi, koji su »znanstveno« dokazivali, da Lužički Srbi nisu ni kakvi Slovenci, nego samo »ein wendisch sprechender deutscher Volksstamm«. Od parka, preko potoka, na samoći, nalazi se zelenilom obrasla kuća. U njoj je bilo ono zloglasno germanizatorsko dečje zabavište, u kojem su morala deca, još pre dve godine, za svaku izgovorenu slovensku reč platiti deset pfeniga kazne. To ali nije osamljen slučaj. Na svom daljnjem putovanju saznao sam za više takvih.

Sestra Marša Kerkec u evangelijskoj narodnoj nošnji iz okoline Budyšina.

gradski park spram Pomoraca. U parku, između krasnih nasada nalaze se

ogromni kipovi Siegfrieda, Krimhilda i drugih junaka iz Nibelunga. Nije isključeno, da će se među Nemcima naći znanstvenik, koji će na temelju ovih kipova konstatirati, da je to stara germanska zemlja. Kažem: »Nije isključeno«, jer su se između Nemaca već našli ljudi, koji su »znanstveno« dokazivali, da Lužički Srbi nisu ni kakvi Slovenci, nego samo »ein wendisch sprechender deutscher Volksstamm«. Od parka, preko potoka, na samoći, nalazi se zelenilom obrasla kuća. U njoj je bilo ono zloglasno germanizatorsko dečje zabavište, u kojem su morala deca, još pre dve godine, za svaku izgovorenu slovensku reč platiti deset pfeniga kazne. To ali nije osamljen slučaj. Na svom daljnjem putovanju saznao sam za više takvih.

Sa br. Wjelom upoređivali smo naš jezik sa lužičko-srpskim i utvrdili, da je lužičko-srpski jezik mnogo sličniji slovenskom, nego srpskohrvatskom jeziku. Pre svega upotrebljavaju Lužički Srbi konsekvantno dvojinu. A imaju također još i aorist i zvalnik, što smo Slovenci već izgubili. Mnogo reči, naročito za pojave u prirodi, upotrebljavaju samo u deminutivu, kao n. pr. slončko, mešack, deščik itd. I prijatelj Joža bio je u pravu živahnim razgovoru sa gospodom Wjelom, tako da nam je vreme vrlo brzo prošlo te nismo ni opazili, kad smo stigli u Pomorce na stanicu. Dogovo-

rismo se, da ćemo načiniti drugi dan popodne zajednički izlet na Cornoboh (583 m), najvišu goru u Lužici. Kratko

Zabavište za decu u Droždžiju br. 41 b, u kojem su morala lužičko-srpska deca za svaku srpsku reč platiti 10 pfeniga (Din 140) kazne.

se oprostismo i u tome već je stigao voz, koji nas je odvezao u Budyšin.

U Budyšinu kao kulturnom središtu Lužičkih Srba boravi više izrazitih lužičko-srpskih predstavnika, koji ali već više ili manje spadaju u istoriju. Oni su delovali u prijašnjim vremenima, u današnje doba se ali nisu mogli uživeti. Narod ih je ostavio i danas su to vojskovođe bez vojske. Jedine iznimke su stari, a još uvek mladenački idealni glavni urednik »Serbskih Novyn«, Marko Smoler i poznati slavista dr. Arnošt Muka.

U popisu osoba, koje treba da posetimo, nalazi se i njegov naslov. Za to zaključismo s prijateljem Jožom, da ćemo najpre posetiti dr. Muku kao najodličnijeg predstavnika Lužičkih Srba.

Stanuje u prizemlju lepe vile u Wilhelmstrasse, gde se najavismo oko deset sati. Primila nas je njegova supruga, ljubezna Čehinja i odmah odvela u radnu sobu svoga moža.

Slavni učenjak sedi za pisacim stolom, kreću knjigama, samim svojim delima, i piše neku raspravu za ovogodišnji »Časopis Mačice Serbske«. Predstavimo se slovenski i kažemo, da smo iz Jugoslavije. Veselo nas pozove, da sednemo za stol u sredini sobe i u lepoj češčini odmah je dodao: »Dakle iz Jugoslavije? Da, da, vi ste već slobodni, a mi Lužički Srbi još nismo...«

ce, žderala je i krasne dvore zemaljskih vitezovala. Popalila je ognjenim dahom travu, cveće, drveće i grmove, polja i useve. Zemlja je odjekivala jaukom jadnih ljudi. A zemaljski vitezi uporno su ostajali kod svoje ružne kave. Kad je crvenim plamenom gorio dvor jednoga između vitezovala, ostali radovali su se njegovom zlu.

A aždaja žderala je dalje, palila, pustošila, uništavala i mučila je dalje jedan narod mnogo vekova. Još nije bilo dosta te tuge i nezvolje! Gojina je aždaja kotila svake godine sedam mladih aždaja, koje su se razile zemljom, da budu u pomoć svojoj roditeljici. I tako je rasla nezvolja mučenog naroda.

Tada se podigao između zemaljskih vitezovala plemeniti junak, kojemu je bilo žao mučenog naroda i jadne zemlje. Sazvao je hrabre vitezovala, govorio im je opominjući ih, strogo ih koraćio radi njihove ružne kave, nastojao je, da pobudi u njima svetu vatru bratske ljubavi i sloge, da ih ohrabri za svetu borbu protiv strašne grdosije i njezine grozne pratnje.

Vitezi su slušali, te se porazgovorise. Pred junaka stupio je uporan kavgadžija, rekavši bezočno: »Šta bludiš mladice o bratskoj ljubavi, šta brbljaš o slozi? Ja za onog, koji me je uvredio, iako mi je brat imam samo oštro oružje. Neću da se borim protiv aždaje, već ću se i dalje boriti protiv brata!«

A junak se tužno okrenu. Pristupio je drugi i lakomost javila se u očima njegovim. Reče: Lepo govoriš mladice i rado bih lteo slušati tvoje lepe reči. Ali ima tuđi kralj, vrlo jak i bogat, a stanuje u krasnom dvoru te kovano zlato i bogate zemlje poklanjaju onima, koji služe kod njega pod oružjem. A što možeš ti mladice, nama ponuditi?»

Junak se okrenu s prezirom. Javio se treći, nakinduren ženskar u svilenj haljini, taj reče: »Kod mene na dvoru ima mila ljubja, lepa kao crvena ruža u proleće. Ona je kćerka tuđeg kneza. Njenoj nježnoj čudi dosaduje tvrdo zveckanje oružja, a ne može podneti ni krvavih mrlja na viteškoj haljini i svetlom oklopu. Moram joj svirati u guslice i pevati mile pesmice o crvenoj ljubavi i crvenim ružama. Moram sipati zob lepim paunima u gradskom perivoju. Ne mogu zato vojevati protiv neprijatelja otadžbine!«

I od njega se okrenu mladi vitez, jer mu se zgadio.

Pristupio je četvrti, plašljiva kukavica te reče zabrinutim glasom: »Ne bunite se protiv grozne i strašne aždaje, da se još više ne razljuti! Savetujem vam ovo: Svoje mačeve i oštra kopljia bacite u duboka jezera a svoje buzdovane, braduse i oklope bacite u reke, a bareše, strelice i lukove spalite te bez oružja izadite pred strašnu aždaju, možda će vam se smilovati radi vaše podložnosti i pokornosti, možda će se zadovoljiti dankom!«

Mladić se ljut okrenuo od ovog budalastog brbljavca i tužno pogledavši, turobno reče: »Jao, umro je plemeniti duh u vitezovima naše zemlje, propala je stara viteška čast u grudima naših plemića!«

Priskoči k njemu četa plemenitih junaka, povadili su mačeve i zakleli se na uzdignuto oružje: »Još živi viteška čast naših dedova, još živi njihov viteški duh! Vodi nas u svetu borbu protiv okrutne aždaje!«

Vitezi osedlaše svoje dobre konje i izjahaše podvikujući u polje, da se bore protiv grozne aždaje. Ali uzalud su bili boji. Predugo su već mačevi spalili u koricama, prejaka i presnažna bila je već grozna aždaja. Čvrsta su se kopljia rasećala i lomila na ljuska-

vom telu aždaje, strelice su se odbijale a dobri mačevi bili su bez snage. Videći ovo, vitezi su odustali od uzaludne borbe.

Zemljom odjekivao je jauk jadnih ljudi, koje je mučila krvoločna pratnja grozne aždaje. Ali vitezi svoj su zadatak poznavali, naskočili su grdosije, kad nisu mogli pogubiti njihovu strašnu roditeljku. Oštrim su ih mačevima sekli, teškim su topuzinama razbijali njihove gadne glave. Strašno je ječalo smrtno hroptanje skapavajuće zveradi a zemlja je sisala žedna crne krvi svojih mučitelja. A oštri mačevi i kopljia vitezovala sekla su dalje neumorno i krepko. Nisu zacilele duboke rane na čelima i grudima hrabrih boraca, nisu ih izvidali, jer nije bilo vremena, da otpočnu vitezi. Nije usahnula crna krv na svetlim mačevima, jer oružje je radilo bez prestanka.

A šta je s ostalim vitezovima?

Uporni kavgadžija nameštao je spletke, da satire svog ratujućeg brata, kojega je mrzio kao pakao belo sunce.

IZ STAREŠINSTVA JSS

Sednica odbora JSS.

Svim bratskim župama.

Starešinstvo JSS saziva sednicu odbora JSS za 2. novembra 1929 u 11 sati pre podne u Zagrebu u prostorijama Sokolskog društva Zagreb I, Bogovićeve ul. 7.

Dnevni red:

1. Izveštaj starešinstva JSS.
2. Izveštaj o pripremama za II. jugoslovenski svesokolski slet u Beogradu g. 1930.
3. Izveštaj gospodarskog odelca o proračunu za g. 1930.
4. Izveštaj o štampi JSS.
5. Mesto i dan XI. glavne skupštine JSS.
6. Predlozi župa.
7. Slučajnosti.

Glasom § 16. Saveznih pravila šalje na sednicu odbora svaka župa JSS jednog delegata.

Zbor župskih načelnika.

Sednica zbora župskih načelnika biće u subotu, 2. novembra 1929 u 8 sati u Zagrebu (prostorije Sokolskog društva Zagreb I, Bogovićeve ul. 7).

Dnevni red:

1. Izveštaj načelnika JSS.
2. Priprave za II. jugoslovenski svesokolski slet u Beogradu.
3. Međunarodna telovežb. utakmica u Luksemburgu g. 1930.
4. Pitanje izvršujućih i podupirućih članova.
5. Skijaštvo u Sokolstvu.
6. Slučajnosti.

Radi važnosti dnevnog reda pozivaju se sve župe, da pouzdano pošalju svoje načelnike i načelnice.

Načelnštvo JSS.

IZ ODEKA ZA OZLEDNI FOND JSS.

Sokolsko društvo Novo mesto prijavilo je ozledu br. Vladimira Strniša, kojemu se desila nesreća kod vežbanja na spravama 8. avgusta 1929. Kao br. VI. Strniša nije prijavljen u saveznom katastru a niti je za njega

Nakinduren ženskar sedeo je na klupi pred svojom nežnom gospođicom. Pevao joj je, kćeri tuđeg naroda, mile pesme o crvenim ružama, dok je na polju zveckalo lupanje oružja vojne juče braće.

Kukavica se sakrio u tamnici kod miševa i krastača, gde je bled kao duvar slušao viku i vrisak ljute zveradi. Lakomac boravio je daleko u tuđoj kraljevini na dvoru bogatog vladara, koji ga je darežljivo obdario kovanim zlatom i bogatim blagom.

A aždaja dalje je žderala sela i gradove, kotila je dalje svake godine sedam mladih aždaja.

Vitezi sekli su bez prestanka! Još uvek seku, još uvek se bore...

Napomena uredništva: Donosimo ovu kratku gatku onako, kako ju je naš lužičko-srpski brat Mjerčin Novak sam napisao na srpskohrvatskom jeziku, a u kojoj u pesničkom obliku i prenesenom smislu prikazuje ogromnu i očajnu borbu ovog vekovima užasno desetkovanog slovenskog narodića.

rešinstvo JSS je zaključilo na sednici dne 7. septembra 1929, da se bratu Strniši iznimno isplati polovina onog iznosa, koji bi mu u slučaju njegovog osiguranja kod ozlednog fonda pripao, dok imade drugu polovinu da snosi bratsko Sokolsko društvo Novo mesto. Toliko primera radi.

Zahvala ČOS — JSS.

Bratři a sestry!

Predsedništvo Československé obce sokolské děkuje Vám co nejsrdčejněji za Vaš telegrafický pozdrav k letošním narozeninám Dr. Miroslava Tyrše, který nás opravdu potěšil a jest nám novým dukazem krásného a upřímného bratrství obou našich Svazů.

S bratrským »Na zdar«

Predsedništvo.

IZ NAŠIH ŽUPA

ŽUPA BEOGRAD

OSVEĆENJE TEMELJA SOKOLSKOG DOMA U BEOGRADU.

Nаша jugoslovenska prestonica doživela je u nedelju 6. oktobra o. g. vanredno slavlje: osvećenje temelja doma Sokolskog društva Beograd Matice. Ovo slavlje nije bilo samo običan sokolski praznik, već pravi narodni praznik, na kojem je beogradsko Sokolstvo zajedno sa Narodnom Odborom proslavilo pobjedu Jugoslovenske Misli, koja je dobila svoj konačni oblik rešenjem našeg uzvišenog sokolskog brata Nj. Vel. kralja Aleksandra.

Oko 9 sati počelo se na Malom Kalimegdanu oko zastave Narodne Odbrane skupljati mnoštvo naroda. Došla je i četa Sokola u odori sa dva barjaka i sokolskom glasbom. Skupljenim je o značaju ove manifestacije održao kratak govor br. Colović, na što se je formirala povorka, koja je, ključujući jugoslovenskom kralju i Jugoslaviji, krenula preko Terazija i pored kraljevskog dvora na Vračar ka velikoj građevini budućeg Sokolskog doma, čiji su zidovi već stigli

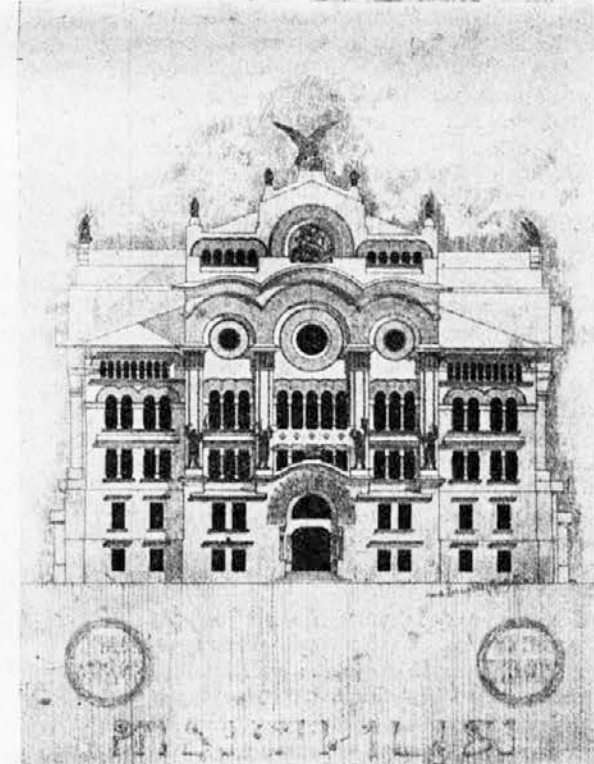
IZ UREDNIŠTVA

Današnji broj (20.) Sokolskog Glasnika zakasnio se donekle radi petdnevnog boravka glavnog urednika u Pragu na sednici novinara ČOS. — Radi obilja građe morale su izostati neke vesti iz župa Maribor, Split, Novo mesto itd. Zbog nedostatka prostora morali smo skratiti izveštaj o sletu Ljubljanske sokolske župe samo na opis župskih utakmica, dok će opis poverke i sleta ukrašen slikama slediti u narednom broju.

Nameštenje mogu dobiti.

Sokolski prednjaci sposobni za samostalno tehničko vođenje društva mogu dobiti nameštenje. U obzir dolaze strojarji, bravari, tokari, stolari. Prednost imaju oženjeni. Molbe prima JSS, a u obzir će uzeti samo one, koje će imati preporuku društva.

Nacrt Sokolskog doma Sokolskog društva Matice u Beogradu.

Jugoslaviju poznaje delomično. U mladim godinama, nekako krajem prošlog stoleća, bio je u Dalmaciji, Za-

Brat prof. dr. Arnošt Muka.

grebu, a i u Ljubljani, gde je imao više prijatelja, od kojih se ali po imenu seća samo ondašnjeg gradonačelnika

Hribara. Naročito prijatelj bio je sa gospodom Kirchshlagerovom, koja je pre nekoliko godina umrla u Ljubljani, a koja je bila kćerka lužičko-srpskog pesnika Handrija Zejlara. Poznao ju je još kao student te ju je htio i venčati, ali je bio malo prespor i pred oltar ju je odveo gospodin Kirchshlager. Bio je i na Rijeci, Sušaku, Opatici, Pulju, Trstu i sunčanoj Gorici. »Vrlo narodno svesni bili su ti krajevi te je šteta, da im sudbina nije dosudila da bi uživali slobodu u lepoj jugoslovenskoj državi«, zaključio je svoje uspomene sa slovenskog juga. Želeo bi se još jednom naučiti lepota jugoslovenskog Jadrana, ali izdržati ne bi mogao više te napore i duge vožnje. Redovno svake godine pak posećuje neko kupalište u Českoj, kamo putuje za dva dana opet, da se malo odmori.

Uz spomenute krajeve posetio je također i sve ostale slovenske zemlje, gde ima mnogo odličnih prijatelja. Mnogo slovenskih znanstvenih akademija izabralo ga je za svog člana. Tako je on član Srpske akademije nauka u Beogradu, Jugoslovenske akademije u Zagrebu, dopisni član petrogradske i član česke akademije u Pragu. Časni član je nebrojnih slovenskih društava, a prilikom njegove sedamdesetpetogodišnjice izabralo ga je također i »Prvo beogradsko pevačko društvo« svojim časnim članom i poslalo mu umetnički izradenu diplomu, na koju

je vrlo ponosan. Ima također i čitav niz ruskih, českih, poljskih, srpskih i crnogorskih odlikovanja.

Kao najstariji lužičko-srpski Sokol je oduševljen pristaša sokolske misli te s najvećim ponosom nosi sokolski znak. Učestvovao je na raznim svesokolskim sletovima kao zastupnik Lužičkih Srba te bi bio g. 1914. također došao i u Ljubljano, da nije održavanje svesokolskog sleta sprečila austrijska vlada.

Na našu molbu, da nam kaže još štogod iz svog života, ispričao nam je ukratko svoj životopis.

Rođen je 10. marta 1854 u selu Veliki Wosjek, dva sata hoda zapadno od Budyšina. Gimnaziju je pohađivao u Budyšinu, gde je bio u višim razredima predsednik ondašnjeg lužičkog društva »Societas slavica Budissinensis«. Univerzitetne nauke svršio je u Lipskom i u Jeni, i to najpre je absolvirao evanđeličko bogoslužje, a zatim klasičnu filologiju i slavistiku. God. 1878. je na univerzi u Lipskom promovirao za doktora filozofije, iz čega je službovao kao srednjoškolski profesor u Žitavi (nem. Zittau), Budyšinu, Kamenici (nem. Chemnitz), a na posletku u Freiburgu. Prilikom penzionisanja bio je odlikovan naslovom školskog savetnika i nekim višim saškim redom.

Glavno polje njegovog znanstvenog delovanja je slavistika, literarna

istorija, leksikografija i folklor. Ovdje je stvorio neverovatno mnogo. Na vlastiti trošak izdao je čitav niz knjiga iz imenovanih struka. Prvo njegovo veće delo je »Historische und vergleichende Laut- und Formenlehre«, koje je izašlo g. 1891. u Lipskom. Delo obasije 615 strana teksta i 28 strana predgovora. Kruna čitavog njegovog stvaranja je »Thesaurus linguae Lusitanae inferioris sorabicae — Slowakisch dolnosorbische rečy a jeje narčow«, na kojem je radio čitavih dvadesetpet godina. Rukopis je predao carskoj akademiji u Petrogradu, koja ga je u godinama 1911. do 1915. štampala i to od slova A do N. Daljnju štampu je sprečio svetski rat, a kad su u Rusiji zavladaali sovjeti, dela nisu mogli nastaviti, jer nisu imali za to potrebnog novca. S velikim naporom i trudom uspeo mu je pomoću praške akademije i berlinskog sovjetskog poslanika, koji je sam veliki prijatelj Mukinih dela, dobiti iz Leningrada još neštampani deo rukopisa. Tako je bio u godinama 1926.—27. štampan u Pragu još i drugi svezak od M do Z. Po opsegu nadmašuje delo našega Wolfa. Kao dodatak k tomu delu izdao je još »Serbske swozborne a městnostne mēna Dolneje Lužice«, koji je izašao g. 1928. u Pragu.

Mukov ogromni rečnik nije osamijen u lužičko-srpskoj literaturi. Uz njega su to polje obrađivali i drugi lužičko-srpski slavisti, tako da imaju

danas Lužički Srbi uz mnoge manje rečnike još dva velika i to Pfuley »Serbsko-němski a němsko-serbski slownik«, koji je izašao na 1245 strana g. 1866. u Budyšinu i Režakov »Němsko-serbski (wšowědny) slownik hornolužiskeje rečy«, koji je izašao u Budyšinu g. 1920. i obasije 1150 stranica.

Profesor dr. Muka ne deluje samo znanstveno, nego i publicistički. Od g. 1894. je urednik »Časopisa Matice Serbske«, koji od g. 1848. dalje izlazi kao redovna matična publikacija svake pola godine na 92 strane. Prvi urednik matičnog »Časopisa« bio je Jan Arnošt Smoler, drugi J. Buk, treći Mihael Hórnik a četvrti Muka.

Pokraj toga, da je mnogo žrtvovao za gradnju Serbskega doma, na vlastiti je trošak nekoliko godina izdavao jedinu lužičko-srpsku literarnu reviju »Lužica«. Nadalje je izdao u sedam knjiga sabrana dela najvećeg lužičko-srpskog pesnika Jakuba Barta Čišinskoga, u četiri knjige dela Handrija Zejlara, Waltareve pesme i još mnogo drugih knjiga, kao n. pr. Wjeli nu zbirku gornjolužičkih izreka i poslovia, koje je marljivo Wjela sakupio među narodom približno 10.000. Osnovao je i razne knjižnice, kao »Serbska ludowa knihownja«, »Přěnja serbska dziwadlowna zběrka« itd., koje je također sam i uređuje.

(Nastaviće se.)

ideala, kojima ima da služi naše Sokolstvo. Ja, kao stari Sokolac, jedan možda od prvih Sokola u Beogradu, radujem se, što Vas mogu pozdraviti. Poznata mi je namera i cilj Sokolstva i u svojim grudima imam mnogo onoga, što je Sokolstvo uspešno da usadi. Neka bi svevišnji dao, da dom bude što pre gotov, i da se u njemu radi onako, kako je zamišljeno. Čestitam Vam sa sokolskim Zdravom!

Brat Mihajlo Lukić, starosta Sokolskog društva Beograd — Matica.

Za njim je govorio prota g. Božić, čime je bio crkveni obred osvećenja završen. Br. Korunović pročitao je povelju, koju su potpisali prisutni ministri, starosta JSS i nekoliko zvaničnih predstavnika. Stavljena je u jedan otvor u zidu, kojega je svojom rukom zamalterisao ministar prosvete g. B. Maksimović. Povelja se glasi:

»U ime Oca, Sina i Sv. Duha, Amin! Za vladavine iz Doma Karađorđevića Kralja Aleksandra Prvog. Kraljice Marije, naslednika prestola Petra i za Patrijarha Dimitrija osvešta i položi se osnovni kamen Sokolskom domu Beograd Matica dana 6. oktobra 1929. godine licem ministra prosvete.«

Predsednik odbora za građenje doma br. Cvetković pozdravio je nato sve prisutne i zamolio kraljevog izaslanika, da poruči Nj. Vel. Kralju sokolsku zahvalu. Za tim daje reč br. Mihajlu Lukiću, starosti Sokola Matice. Br. Lukić izneo je istorijat prvog početka na zidanju Sokolskog doma i zahvalio se svim dobrotozima, naročito našem najvišijem bratu, Nj. Vel. Kralju Aleksandru i Društvu za olepšavanje Vračara, koji su priložili po 100.000 dinara kao i beogradskoj opštini, koja je dala besplatno zemljište. Za njim je kratko govorio u ime Narodne Odrbane br. dr. M. Dimitrijević, a iza njega starosta JSS br. Gangl, koji je rekao:

»Skoro na isti dan, kada je Njegovom Veličanstvu naš kralj zvanično utvrdio ime naše države Jugoslavije, mi položimo kamen temeljac prvom sokolskom domu u našoj prestolnici, u sokolskom Beogradu. Pre svetskoga rata, za vreme velikoga rata i deset godina posle, mi Sokoli sveto ime Jugoslavije nosimo u svojim dušama. Još se vijuu nad delom našega naroda crne zastave, ali naša je ova zemlja od zapada do istoka, od severa do juga. To je naša zemlja, to je naša Jugoslavija, koju je kralj proglasio. To je naš sokolski dom. Sve gore i li-vade, sve šume i polja naš sokolski dom. Mi Jugoslaviju nosimo u dušama svojim. U svakom sru sokolskom živi čitava naša zemlja i mi tu svoju ljubav položamo u temelje ovoga doma kao dokaz, da na svetu nema sile, koja može da poruši ono, što je sazidala naša bratska domovinska ljubav. Mi smo sila, ona sila, koja ide od mrtvih na žive, od veka na vek. Ovaj kamen, koji danas položamo krasi sve sokolske kreposti: lepota, dobrotu, istina. Mi kitimo i utvrđujemo ovaj temelj plemstvom naših sokolskih duša i viteštvom naših karaktera. A gde je plemstvo duše i viteštvo karaktera, tu je budućnost, budućnost našega naroda. Od danas, kao i do danas, radićemo. Pred nama je velika godina trideseta, kada će se u Beogradu sjati drugi jugoslovenski svesokolski slet. Citav Beograd poćvenice od boje sokolskih crvenih košulja. U ime Sokolstva, u ime našega bratstva, društvu Matica čestitam i pozdravljam sokolskim Zdravom!

Govor br. Gangla duboko je potresao sve prisutne i klicanju i plesanju skoro nije htelo biti kraja. Pročitane su bile još pozdravne brzjovke Nj. Vel. kralju i predsedniku vlade g. generalu Živkoviću. Narodnom i sokolskom hminom bila je svečanost zaključena.

Telegram, upućen Nj. Vel. kralju glasi:

»Nj. V. kralju Aleksandru Prvom Beograd.

Stojeći nepokolebivo na stano-višti jednodušne odluke novosadskog

sokolskog sabora iz godine 1919., da jedna država treba da ima jedan narod, jedno ime i jedno Sokolstvo, jugoslovenski Sokoli, okupljeni danas sa sviju strana naše lepe otadžbine, pri likom osvećenja temelja Sokolskome domu u Beogradu, gledajući u najnovijoj odluci Vašega Veličanstva oživotvorenje naših ideala, pozdravljaju svoga prvoga Sokola u državi, kličući Mu: Zdravo Aleksandre, kralju Jugoslavije! Živeo ceo kraljevski sokolski dom! Živeo Jugoslavija! — Predsednik Cvetković. — Tajnik dr. Kujundžić.

Predsedniku vlade upućen je sledeći brzjov:

»Sa današnje sokolske svečanosti osvećenja temelja Sokolskoga doma u Beogradu, jugoslovenski Sokoli, okupljeni sa sviju strana naše lepe otadžbine pozdravljaju predsednika vlade generala g. Petra Živkovića kličući mu sokolski Zdravo! Živeo Jugoslavija! Predsednik Cvetković. — Tajnik dr. Kujundžić.«

ŽUPA LJUBLJANA

II. SLET LJUBLJANSKE SOKOLSKOJE ŽUPE NA VIČU.

Uspeh tvrdog sokolskog dela u vežbaonicama — župske utakmice naraštaja i članstva.

II. slet Ljubljanske sokolske župe na Viču, kojim je proslavljena na naj-lpši način 15. septembra o. g. 20go dišnjica opstanka župe i tamošnjeg društva, nesumnjivo znači u životu ove velike župe snažan korak napred. Slet je bio pobeda radnosti i požrtvovnosti, svesti i discipline članstva. Slet je započeo članskim i naraštajskim utakmicama. Iza 5 sati ujutro, već je bilo živo na sletištu; sudije i takmičari bili su ovaj put upravo sokolski tačni, što je već jedna od lepih odlika ove utakmice. Bilo je prilično hladno. Lagana maglica nagoveštavala je najlepši dan. Vodstvo utakmice bilo je povereno članu župskog načelnništva br. Svetliču. Tačno u 6 sati izdao je župski načelnik br. Stane Vidmar naredenje za početak utakmice. Takmičari iz sviju društava bili su uglavnom disciplinovani, a sudije strogi i potpuno dorasli svojoj zadaći. Samo sletisti nije bilo baš najprikladnije za pojedine grane takmičenja već po prirodi terena, što ali nije baš suviše smetalo takmičare.

Članovi takmili su u višem, srednjem i nižem odeljenju s vežbama propisanim za II. jugoslovenski svesokolski slet u Beogradu g. 1930.

U višem odeljenju takmili se jedna vrsta od 7 braće Ljubljanskog Sokola i 1 pojedinac od Sokola II u Ljubljani. Takmili su kao pojedinci te su od 114 mogućih tačaka postigla braća:

1. Orel VI., Ljubljana	96:25 = 84:43%
2. Pavčić J., Ljublj. II.	91:— = 82:45%
3. Zupančič N., Ljub.	79:— = 69:29%
4. Gregorka B., Ljub.	78:— = 68:42%
5. Černe V., Ljubljana	58:75 = 51:53%
6. Verhovec L., Ljub.	57:25 = 50:21%
7. Borko Franc, Ljub.	56:25 = 49:34%
8. Zilič Stane, Ljub.	56:— = 49:12%

U srednjem odeljenju takmili se 6 takmičara kao pojedinci i to 2 brata iz Sok. dr. Domžale, 1 brat iz Ljubljanskog Sokola i 3 braće iz Sokola II u Ljubljani. Od mogućih 114 tačaka postigla su braća:

1. Robek E., Ljub. II.	88:— = 77:19%
2. Janežič V., Domž.	87:50 = 76:75%
3. Čad Ivan, Domžale	82:25 = 72:15%
4. Stepišnik M., Lj. II.	80:— = 70:17%
5. Lindtner V., Ljub.	76:50 = 66:75%
6. Varoga I., Ljub. II.	69:— = 60:52%

U nižem odeljenju takmili su 4 vrste i 3 pojedince i to 1 vrsta (7) Sok. dr. Ježica, 1 vrsta (6) Sok. dr. Ljubljana, 1 vrsta (6) Sokol II u Ljubljani i 1 vrsta (7) Sok. dr. Šiška. Pojedinci bili su 2 brata iz Sok. dr. Domžale i 1 brat iz Sok. dr. Šiška. Vrsta od 6 takmičara mogla je postići 704 tačke, a pojedinci 114 tačaka. Postigli su:

a) vrste:	
1. društva Ježica	477:50 tačaka
2. " Ljubljana	456:— "
3. " Šiška	432:25 "
4. " Ljubljana II.	338:50 "

b) pojedinci:	
1. Brufach R., Ljub.	97:50 = 85:52%
2. Zalokar Jože, Šiška	95:50 = 83:77%
3. Avsec Duš., Ljub.	90:50 = 79:38%
4. Berdajs Rudi, Šiška	87:25 = 76:53%
5. Perko N., Ježica	87:25 = 76:53%
6. Novelli L., Ježica	85:25 = 74:78%
7. Zule P., Domžale	84:25 = 73:90%
8. Prelove R., Ljub.	82:50 = 72:37%
9. Sedej Iv., Ljub. II	81:— = 71:05%
10. Čad St., Domžale	78:50 = 68:86%

ŽUPA CELJE

ZLET CELJSKE SOKOLSKOJE ŽUPE V TRBOVLJAH, 15. IX. 1929.

Celjska sokolska župa se je, uvažujući težke prilike trboveljskega Sokola, zopet napotila v Trbovlje, da položi svoj letni obračun. Sokolsko društvo v Trbovljah je praznovalo dvajsetletnicu svojega obstoja. Z zadovoljstvom lahko gleda na delo, storjeno v teh letih, saj si je postavilo lep, reprezentativen Sokolski dom, v katerem se bodo nemoteno vzgajali naši sokolski borci. Kakor v vseh večjih industrijskih krajih, so tudi v Trbovljah gnotne prilike nepovoljne in bije se težak boj za obstanek. Vse te ovire je Sokol v Trbovljah srečno premagala, kajti pri delu sta ga spremljali jelena sokolska volja in vztrajnost. V priznani njegovih zaslug se je župni občni

zbor odločil, prirediti župni zlet v kraju, kjer naj došlo članstvo iz celjske sokolske župe črpa na vzgladu trboveljskih bratov in sester.

Na predvečer zleta se je vršila v Sokolskem domu župna odborova seja. Drugi dan, ko nam je nebo obljubljalo lepo, solčno jesensko vreme, je bilo opažati že v ranih urah pred Sokolskim domom živahno vrveje. Delegatje iz odborove seja in trboveljski Sokol so se podali na kolodvor k jutranjim vlakom, da pozdravijo došle goste. Prvi so došli bratje iz Zagorja, ki so imeli v svoji sredi našega saveznega starosta br. Gangla in zastopnika načelnništva JSS br. Jesiha. Glavni izletniki so prispeli takoj na to z vlakom iz Celja. Razvila se je povorka z rudniško godbo na čelu, za tem župno starešinstvo z bratom sa-

veznim starosto, nato članice, člani v kroju, ženski naraščaj, člani v civilu in moški naraščaj, skupaj 429. Dece v povorki ni bilo in je tudi nastop iste izostal, vsled nalezljive otroške bolezni, ki se je pojavila v Trbovljah.

Pred Sokolskim domom je želel navzočnim dobrodošlico društveni starosta brat Sušnik, v imenu JSS je govoril brat savezni starosta Gangl, ki ga je mnogobrojno občinstvo poslušalo s posebno spoštljivostjo in dopadanjem. Škoda, da nimamo govora v spominu v celoti, da bi ga mogli posebej objaviti. V imenu župe je pozdravil brat župni starosta Smernik. Takoj nato so se vršile skušnje za poldanski nastop. Za članske proste vaje so se vršili pred izkušnjim pregledi teh vaj po društvih in so se že tu izločili vsi oni, ki vaj niso še dobro obvladali.

Pod vodstvom župnega načelnika brata Jerina se je ob treh popoldne začela javna telovadba. Otvoril jo je ženski naraščaj (48) z dvema sestavama prostih vaj za II. jugosl. svesokolski slet 1930. Nastop in izvedba sta bila sicer v splošnem povoljna, četudi smo bili prejšnja leta pri tem oddelku navajeni na točno izvedbo. Sledile so vaje celjskih Sokolic na treh gredech (25). S temi lepimi in izdatnimi vajami so nastopile naravnost vzorno, čemur je dalo vidnega izraza občinstvo s prisrčnim pleskom. Moški naraščaj (72) je izvajal dve predpisani sestavi prostih vaj za svesokolski slet v Beogradu. Izvajali so pod vodstvom brata Poljsaka prav dobro dase vaje za ta oddelk niso lahke. Naslednja točka, 6 vrst na orodju (krogi, drog, 2 bradlji, konj in koza) in z enim oddelkom »Odbojka« je nudila s svojim izvajanjem pestro raznoterost. Člani trboveljskega Sokola (12) so nato proizvajali telovadno skladbo po napevu »Budi morje adrijansko«. Točka je bila prav dobro naštudirana, uspeh popolen. Prikorakale so članice (93) za nastop k prostim vajam za svesokolski slet v Beogradu 1930. Vaje, dasiravno težke, so se izvajale zelo povoljno. Članice je zamenjala vzorna vrsta (9) iz društva Celje, Trbovlje in Šoštanj. Izvajali so po eno vrhunsko vajo na drogu v splošno zadovoljstvo. Najbolj radovedni pa smo bili na zadnjo točko, to je proste vaje članov za II. jugoslovenski svesokolski slet v Beogradu. Po primernem rajalnem nastupu so telovadci (156) prešli v treh kolonah na svoja mesta. Lepe in za maso primerne proste vaje so se izvajale naravnost vzorno. V tem prepičanju so nas utrdili kinematografski posnetki teh vaj, ki jih je posnel z veliko požrtvornostjo član župnega starešinstva br. Kramar iz Celja. Pri tej točki lahko presojamo, kako resno in dovršeno so se posamezna društva pripravljala za zlet. Zlasti nekatera društva, ki nimajo niti telovadnice, niti gnotnih sredstev in so primorana vežbati le pod milim nebom, so pokazala pravo sokolsko voljo in vztrajnost. Predvsem nas je iznenadila številna udeležba iz Petrovc, pa tudi iz St. Pavla, St. Petra in drugod. Prvo društvo na primer je postavilo 14 telovadcev, ki pripadajo kmetskemu sloju. Seveda je najbolje odrezalo društvo v Celju. Postavilo je 58 telovadcev k prostim vajam, od teh skoro dve tretjini iz Gaberja, med katerimi je dosti telovadcev iz delavskih

slojev, kar je brez dvoma razveseljiv pojav.

Ako primerjamo prejšnje zlete z letosnjim, lahko zaznamujemo napredek. Smatramo, da smo krizo že preboleli in nam je upati v bodoče še na večji razmah v Tyrševem duhu v naših edinicah zlasti v nastopnem letu, ko se bližamo II. jugoslovenskemu svesokolskemu zletu v Beogradu. — Zdravo!

SEJA ŽUPNEGA ODBORA.

Odborova seja Celjske sokolske župe se je vršila v soboto, 14. septembra ob 9. uri zvečer v Sokolskem domu v Trbovljah. Zastopanih je bilo 16 društev.

Izmed važnejših sklepov je omeniti, da je župni odbor povračilo garancijskega prispevka za zlet 1922 v znesku Din 8345 namenilo župi, ki naj denar porabi v prvi vrsti za potne stroške prednjakov in prednjacice, da bodo mogli lažje posećati društva radi predelave vaj in pa za vzdrževanje župnih prednjačkih tečajev.

Sokolskemu društvu v Šoštanju se je odpisal župni porez do 31. decembra 1929.

Pri slučajnostih je župni odbor na predlog župnega prosvetarja brata dr. Ervina Mejaka zavel tudi svoje stalice napram listu Sokol — Tabor, ki ga izdaja posebni konzorcij na Taboru v Ljubljani. Delegatje so soglasno obsodili pisavo tega lista, ki skuša z napadi na posamezne članice starešinstva zanesti neslogo v naše vrste. Župni odbor soglasno odklanja ta list, ne da bi se spuščal v podrobnosti in način pisave, ki zastruplja Sokolstvo in mu škoduje v javnosti.

Tudi glede obeh naprednih dnevnika, ki izhajata v Ljubljani, so delegatje izrazili razne želje.

S to točko je bila odborova seja nekoliko po 23. uri zaključena.

VABILO

NA ZBOR DRUŠTVENIH NAČELNIŠTV IN NAČELNIC.

* Dne 20. oktobra 1929 se vrši seja župnih načelnikov in načelnice. Začetek ob 8. uri jutraj v telovadnici celjskega Sokola.

Vzpored:

1. Čitanje zapisnika zadnje seja,
2. poročilo o župnem zletu in župni tekmi,
3. župni tečaj,
4. priprave za II. jugoslov. svesokolski slet v Beogradu 1930,
5. župne prireditve v letu 1930,
6. slučajnosti.

Društveni načelniki in načelnice morajo biti informirani v vseh naših skupnih zadevah. Zato je z ozirom na veliko važnost programa, zlasti točke 5, prisotnost na tej seji za vse načelnike in načelnice strogo obvezna. Če ste zadržani, pošljite namestnika(ce).

Smatramo, da je ravno župni prednjački zbor merodajen, katero društvo se naj predlaga za župni zlet. On ima pregled o delovanju v posameznih društvih in vodi statistiko, ako in v kakim meri se goji telovadba. Ni mogoče, da bi smela reklamirati zlet zase društva, ki se v telovadnem oziru malo ali prav nič ne udeležujejo. Kot podlaga nam najboljši služi udeležba posameznih edinic na župnih zletih. — Zdravo!

Župno načelnništvo.

ŽUPA ZAGREB

OKRUŽNI SLETOVI ZAGREBAČKE SOKOLSKOJE ŽUPE KRALJA PETRA SVAČICA.

Rad zagrebačke sokolske župe be- leži u poslednjoj godini izvestan napredak. Posle nekoliko godina krize, i stvarne, i u ličnostima, nastalo je otrežnjene, lagano prikupljanje ljudi i snaga, i — rezultati se neki već mogu pokazati. Nadamo se, da će doskora Zagreb u sokolskom krugu zauzeti svoje potpuno mesto ne samo po tradiciji i »reprezentanciji«, nego i po faktičnoj snazi i radu.

Ponajpre moramo istaći veoma uspele akademije sokolskih društava I. i II. u Narodnom kazalištu. Obe su pokazale, da je u zagrebačkim sokolskim društvima intenzivan rad i solidno vodstvo. Kad bi se k tome pridru- žila još težnja, da se uzdrži trajno pravac u radu i da se ne menjaju ličnosti i raspoređenja svake »sezona«, onda bi zagrebačko Sokolstvo moglo da dade daleko više. Ovako — započinje uvek iznova. Rezultati su doduše dobri — ali koliko li je energija utrošena uzalud! Briga sokolskog vodstva morala bi biti prvenstveno, da uzdrži kontinuitet u radu.

Time se je pozabavilo Načelnishvo župe, i prema tome udesilo svoj naerada. Skromno, bez buke, ali stvarno i sistematski. Najpre je htelo, da upozna faktičnu snagu društava. Prirediti župski slet nije se doduše još usudilo, ali zato su priredena tri okružna sleta u Brežicama za posavsko okružje, u Pakracu za pakračko okružje, i u Sisku za zagrebačko okružje. Donosimo ovde opaske o tim sletovima, kako su konstatovane na sednici Načelnstva, i to samo one, koje su karakteristične i poučne za budućnost.

Brežice. Slet 9. juna 1929. Sudelovala su sva društva iz okružja (osim Bregane, koja nije vežbala), te društva Zagreb I. i Radeče kao gosti.

Vežbe članova nisu bile dovoljno uvežbane. Ženski naraštaj bio je dovoljno zastupan, dok je muški naraštaj bio vrlo malobrojan ali dobro uvežban. Muška i ženska deca su zadovoljila.

Kod članica se opazila nesigurnost. Broj zadovoljavanja, što je danas retkost. Istaci se mora društvo Bizelsko, koje je ponovno proradilo. Neka opet ne zamre, jer bi se moglo desiti da se jednog proleća uopšte više ne probudi na rad. Neka ustraje u radu. Bregana priređuje odviše predstava, a odviše malo vežba. Čak i vežbanje smatra učenjem vežbi za predstave — javnu vežbu, a posle javne vežbe opet ništa. Krško ima dobre ženske kategorije. Rajhenburg radi sa svim kategorijama, pa se to opazilo na sletu, gde su upali u oči svojom relativno vrlo dobrom izvedbom. Sevnica je zadovoljila, no može da se još više razvije. Upada u oči u ovom okružju lep broj ženskih kategorija.

Slet je vodio brat Holc iz Brežica, načelnik okružja. Njega ide mnogo zaslug za regeneraciju rada ovog okružja, koje će se, nadamo se, opet po- dići na svoju nekadašnju visinu. Neka mu je bratska hvala u ime članova okružja za njegov trud.

Pakrac. Slet 16. juna 1929. Prisustvovala sva društva okružja, te kao gosti društva Zagreb I. i Ludina, te Daruvar iz Bjelovarske župe. Istoga je dana bilo i razvijanje zastave pakračkog društva. Sam slet pokvario je pljusak, koji je zaprećio održanje javne vežbe popodne, pa je ista održana uveče.

Deca su vrlo dobro vežbala. Naraštaj slabije i netačno. Članice i članovi nisu bili spremni, kao obično. Prednjaci, u buduću više paziti! Seoske ćete bile su najtačnije u izvode nju svojih vežbi. Bili su sigurni i lepo uvežbani, što valja pohvaliti.

Istaci treba, da se društva spremaju za t. zv. akademije sa sijaset tačaka, a zapuštaju ono, što je propisano. Radije u buduću manje tačaka, ali bolje uvežbanih i ukusno odabranih. Propisane vežbe su minimum, koji svako mora da savlada. Stigne li da još više vežba, to je dobro, ali ne mora biti.

Jamačno je kiša uzrok, da je organizacija priredbe malo hramala. Nastup je ipak tekao glatko i u redu.

Pakračko društvo pod vodstvom sposobnog načelnika brata Rehara da leko je najbolje društvo tog okruga. Članovi rade vrlo slabo, a i članice se uz njih zelenile. Seoske ćete, koje smo gore više pohvalili, rade marljivo uz pomoć pakračkih prednjaka.

Slet je vodio brat Fr. Rehak, načelnik okruga.

Sisak. Slet 23. juna 1929. Zagrebačka društva nisu sudelovala u svom punom broju. Društvo Gradiška dovelo je samo ženski naraštaj. Disciplinovanost sokolskog društva ne smije u buduću, da tako učini. Istaci je lep broj braće i sestara iz Dubice i Gline te ostalih društava župe izvan okruga, naročito Pakrac. Sisak je nastupio sa svim svojim kategorijama. Njegov poseban nastup nije bio uspio kako treba (prekratko vežbanje), dok je nastup Drž. uzgajališta iz Gline bio uzorno uvežban. Zasluga je to brata Pengova. Slet je vodio nač. okruga brat L. Čosić. Organizacija sleta je bila vrlo dobra, a tehnički dio organizacije upravo uzoran.

Ukupno učestvovanje vežbača na sletovima bilo je ovo:

Slet	Članovi	Članice	M. i. n.	Z. n.	M. i. n.	Z. n.	Sveći	Vojnici	Ukupno
Brežice	50	49	10	21	16	14	—	—	160
Pakrac	28	8	16	16	16	16	24	—	124
Sisak	67	21	33	28	20	18	—	36	233
Ukupno	145	78	59	65	52	48	24	36	517

To predstavlja skromnu, ali realnu brojčanu snagu zagrebačke župe, na koju može vodstvo uvek da račun.

Općenite opaske.

1. Vežbe na spravama ne zadovoljavaju. Opaža se pomanjkanje dobrih vežbača, a i uopće poprečna je razina niska. Ne bi to bilo tako traženo, kad bi se vežbanje na spravama zamijenilo kojom drugom granom vežbanja. Ovo opadanje, koje datira već od ranije, znači: da nema ustrajnog vežbanja. (Vežbača na spravama ne možeš stvoriti 14 dana pre javne vežbe!) Znači, da vežbanje, kultura tela nije još našim članstvu postala potreba. Kad još uočimo nesoledno, površno i na brzu ruku uvežbanje proste vežbe, onda vidimo, da doista naša mnoga društva smatraju da je dovoljno naučiti vežbe pred javnu vežbu (gimnastičku diletantsku predstavu) pa da bude sokolska savest smirena. Ova nas konstatacija mora potaći, da u sokolskim redovima što više širimo smisao za vežbanje. Zvuči apsurdno, ali tačno.

2. Savjesno s ovim gornjim izvodom opaža se, da disciplina, t. j. ozbiljnost shvaćanja sokolskog rada nije dovoljna. Krivnja leži na prednjacima, jer su vežbači slika svoj prednjaka.

Naročito se neugodno doimlje nepozdravljanje starijih Sokola od strane mladih. Ne samo da nema sokolske pažnje, nego to prelazi čak i granice pristojnosti. Tu će Načelnikstvo morati preduzeti energične mere. Ovo su dve negativne činjenice. O pozitivnim ćemo manje da govorimo, premda postoje.

3. Pozitivno je ovo: društva opet teže za sokolskim radom. Elan vrlo polagan, ali primetljivo raste — dolazi iz sokolane. To je zdrava pojava. Vodstvo župe je stabilizovano, naročito tehničko vodstvo. Ima svoj program, i uvereni smo, da će imati i energije i ustrajnosti, da ga provede na korist onih, koji su mu se poverili.

ŽUPA SARAJEVO

IZ SOKOLSKJE ŽUPE G AVRILA PRINCIPA.

22. septembra Sokolska župa Gavrila Principa izvršila je svečani prenos zemnih ostataka pok. sokolskog tajnika brata Lazara Droce, iz vojničkog groblja u Sarajevu na groblje u Goraždu. Taj akt pijeteta obavljen je na poticaj Sokolskog društva u Goraždu uz prisustvo celokupnog starešinstva Sokolske župe Gavrila Principa, uz veliko učešće Sokola iz Višegrada i Sokola iz Sarajeva, zatim delegata iz Novog Sarajeva, Visokog i Kaknja. Pokojni Lazar Droca bio je sokolski tajnik Srpskog Sokola u Goraždu u 1912. god. i kad je iza Vidovdansko atentata započelo proganjanje svih sokolskih radnika tada je i on zajedno sa braćom starešinom Vasom Drocom i blaginjom Jelfom Petrovićem u Goraždu zatvoren i doveden u vojnički zatvor u Sarajevu, gde je ostao do maja 1915. Pošto se ničim nije moglo opravdati da se dalje zadržu u zatvoru saopšteno mu je u maju 1915. da protiv njega neće biti podignuta optužnica, nego da će se samo podići protiv njegovih drugova Vase Droce i Jelfe Petrovića. Kao mlad i oduševljen Sokol on je zažalio da neće deliti sudbinu svoje braće, sa tugom je otišao iz zatvora i kratko vreme iza toga umro je u vojničkoj bolnici u garnizonu.

U sobotu 21. septembra po podne stigli su u Goražde zajedno Sokoli Sokolske župe Gavrila Principa i Sokoli iz Višegrada. Bratski su dočekani od Sokola u Goraždu. U veče je održana vrlo uspešna akademija, koju je otvorio starešina Sokolske župe brat Dr. Vojislav Besarović. On je biranim rečima evocirao uspomene iz života pok. Lazara Droce, istakao veliku nacionalnu ulogu, koju su vršili Sokoli pre rata i golgotu kroz koju su za vreme rata prošli sokolski funkcioneri kao taoci i kao veleizdajnici, i Sokoli dobrovoljci, koji su se hrabro borili u srpskoj vojsci. Dr. Besarović naročito podvlači da su danas u oslobođenoj otadžbini Sokoli pozvani da spremaju nova pokolenja, koja imaju da izvrše moralnu i fizičku regeneraciju našeg društva, da budu najoduševljeniji predvodnici narodnog jedinstva i uvek na braniku narodnih svetinja.

Zatim su izvodene sokolske vežbe: Ruski kadetski korpus nastupio je sa odlično izvežbanim, vrlo teškim i lepim prostim vežbama br. Gana, koji je u njih veoma vešto upleo široke i raznovrsne pokrete lake atletike.

S nežnim ritmičkim vežbama istupila je petica članica sarajevskog Sokolskog društva odlično uvežbana. U ovim je vežbama sestra Nata Vojnović vrlo spretno kombinovale lepe pokrete iz naših narodnih igara, što se naročito svidelo našoj publici.

Višegradsko Sokolsko društvo nastupilo je sa vežbom članova sablažnima. Dobro uvežbani ovi mladi Sokoli pod odličnim vodstvom svog oduševljenog i agilnog načelnika podići će uskoro svoje društvo u red odličnih i radinih sokolskih društava.

Naraštajci Ruskog kadetskog korpusa sa svojim skupinskim vežbama mnogo su se svideli.

ŽUPA TUZLA

OSVEĆENJE TEMELJA SOKOLSKOG DOMA U BIJELJINI.

U nedelju 8. septembra o. g. osvećeni su na retko svečan način temelji Sokolskog doma u Bijeljini.

Ovoj svečanosti prisustvovali su Sokoli iz bližih društava tuzlanske Sokolske župe i Sokoli iz Mitrovice. — Njegovo Vel. Kralja zastupao je divizijski general Belić! — JSS zastupao je starešina župe br. Jovan Petrović.

Posle verskog obrada u 10 sati po podne, položio je starešina društva br. dr. Aco Bogdanović povelju u temelj doma održavši tom prilikom prigodan govor.

Prvi govornik bio je izaslanik Kraljev general Belić, koji u kratkim crtama izložio veliko značenje ove svečanosti i predao starešini društva br. dr. Bogdanoviću prilog Kraljev 25.000 Dinara. Starešina društva zahvalio se je na ovoj visokoj pažnji Kraljevoj, nakon čega je nastalo oduševljeno klicanje Kralju i Kraljevskom Domu. —

Devetica sarajevskog Sokolskog društva sa svojom vežbom »Iz bratskog zagrljaja« bila je po bogatstvu pokreta bez sumnje najbolja vežba po kompoziciji. Harmonija muzike i pokreta iznenadila je sve prisutne naročito nesokole, koji nisu ni slutili, kako smo daleko mi u Sokolstvu otišli u slobodnim vežbama.

Zenski naraštaj višegradskog Sokola istupio je sa lepo uvežbanom polkom. Deca su pokazala mnogo elastičnosti i smisla za ritmiku.

Kadetski Ruski Korpus na spravama istupio je sa svojom četom, koja je poznata sa skorašnjih utakmica i koja se do sada uvek sa utakmicom vraćala pobedom. Vežbali su odlično.

Na 22. septembra o. g. u jutro celokupno Sokolstvo sa Kadetskim korpusom, predstavnicima vlasti i građanstva, otišli su najpre na grob braće Boljanica, koji su u godini 1914. pogubljeni kao taoci. Tom prilikom dirljivo je govorio njihov drug bivši taoc i sokolski radnik Vlado Kajević. Odavde se uputila povorka na grob petorice Rusa, koji su bili u zarobljeničkom logoru u Goraždu. Oni su za vreme austrijske ofenzive 1915. uskratili poslušnost austrijskoj vojsci, jer nisu hteli da prenose municiju protiv Srbije i za to su streljani. Dirljivim rečima njihov rad je prikazao brat Stevo Zakula. U 9 sati doneseni su posmrtni ostaci pok. Lazara Droce automobilom iz Sarajeva. U ime Sokolske župe Gavrila Principa sa pok. Lazarom oprostio se brat Stevo Zakula, iznesavši u svom lepom govoru velike vrline pokojnika i njegov neustrašivi rad za sokolsku ideju. Pred bivšom sokolanom sa bratom Lazarom Drocom oprostio se prvi starešina Sokola u Goraždu brat Nikola Begović i prikazao oduševljeni rad pok. Lazara na osnivanju Srpskog Sokola u Goraždu. Pred Srpskom Citonikom govorio je brat Jelfo Petrović drug pok. Lazara na podizanju srpskog Sokola u Goraždu i njegov drug iz zatvora. On je toplim rečima osvežio uspomene iz zatvora i sa zvezama u očima oprostio se sa svojim nezaboravljivim bratom. Sokoli su nosili mrtvo telo svoga brata do groblja a tu se u ime Narodne Odbrane značajnim rečima od njega oprostio pop Milan Božić, koji je istakao značenje Sokola u prošlosti i današnju njihovu ulogu na koncentraciji narodne snage, koja ima da izvede regeneraciju našeg društva. U ime Saveza Dobrovoljaca profesor Jovo Vuković biranim rečima je odao poštu pok. Lazaru Droci i sokolskoj ideji, kojoj naš Sokol predano služe. Zatim je govorio starešina Sokola u Goraždu brat Božidar Tanasković, koji se vrlo lepim rečima oprostio sa pok. Lazarom Drocom. Vrlo je bio dirljiv onaj čas kad se je otac pokojnika oprostio sa svojim jedincem sinom rečima: »Rodio sam Te za srpstvo i srpstvu sam Te poklonio«. Zatim je po želji rodbine sa njim zajedno pokopano i njegovo odelo srpskog Sokola. Uz posmrtni marš, koji su izvodili Kadetski Ruski Korpus i muzika Sarajevskog Sokola završena je ova tužna svečanost.

lazile na krvavu žetvu, da do kraja zarobe i unište onaj brojem mali, a junštvom veliki narod, koji je pobedio albanske kršve i mačedonske gore, koji je osvetio opevano i oplakano Kosovo i doneo celom Jugoslovenskom narodu

Slobodu i Jedinstvo.

Ravna Semberija i hitra Drina! Danas se Tvojim ravnica vijore sokolski barjaci i blistaju crvene košulje. Danas su se stekli Sokoli u Tvoje okrilje da senama mrtvih heroja odađu poštovanje, a za nova pokolenja da grade hram u kome će se generacije napajati čistom ljubavlju prema svome Kralju i Otadžbini, ljubavlju, koja samo jednu granicu poznaje, a to je ona »kud za vazda gre se«.

I, sa ovih ravnica, odakle je za Slobodu zalagana ikona Krsne slave sa ravnica, po kojima su gusle slepoga guslara Davida Višnjica pronosile slavu junaku, sa ravnica, koje su opremale bojne vojvode i sudbini za otakup bacale ono što im je bilo najdragocennije, sa ovih ravnica, setimo se velikog sina ove zemlje, potomka velikih i neumrlih oslobodioca, našega junackoga Kralja i kliknimo mu:

Živelo Njegovo Veličanstvo Kralj Aleksandar I. Karađorđević i Njegov uzvišeni dom.

Braće i sestre!

Lepa je naša zajednička kuća, jer ju je mnogo stolec izgrađivao naš nacionalni neimar.

Velika je braćo nama zajednička kuća, jer su u njoj ujedinjena tri brata od Triglava, Drave i Slovenskih Gorica, od sv. Nauma i Kajmakčalana, Jadranskog mora i Bojane do Drnava, Stare planine i Đevdelije.

Čvrsta je i nerazrušiva naša kuća, jer su njezini temelji sačinjeni od kostiju sinova sva tri plemena našega naroda.

Iz tih krvlju cementiranih temelja, nicali su božuri, nicali su vesnici Slobode i Jedinstva i mi danas osvećujući ovaj sokolski hram — sećamo se svih onih koji životima iskupiše Slobodu i Jedinstvo našega naroda, a naša oday na srca kliču im:

Slava Velikom Kralju Oslobođiocu, slava pionerima naše velike otadžbine, našim palim junacima.

Braće i sestre!

Nije davno od časa, kada nas je zagrlila istoriska Sloboda, kad smo postali svoji i gospodari u svojoj kući.

To su bili sretni i radostni trenuci, kakve samo može evocirati bezgranični osećaj sreće. Ali, nas je ta sreća, ta radost bila počela opijati i bacati u jedan letargičan san. Mutni oblaci bili su se nadvali nad našu sreću i mi skrenusmo sa zajedničke težnje, da naša prostrana otadžbina mora biti moćna, da brat mora voljeti brata, da svi neumorno moramo ne rušiti, nego izgrađivati, kako bi u svako doba mogli odoleti onome, ko se drzne da remeti naš mir, makar on bio i deset i sto puta jači od nas.

Iz te naše letargije, iz te opijenosti snažno nas je trgnula ruka onoga, koji budno prati sav naš život, sav naš razvitak, stojeći kao budan stražar na čelu naše otadžbine.

»Polazite napred« rekao je umirući veliki vojvoda Stepa. Te istoriske reči izgovorene su onda, kada smo zaista posle deset godina pošli napred.

Pošli smo napred da gradimo, da ubrizgavamo naciji novu životnu snagu, teževši da ceo naš život bude zasnovan na principima večnoga morala.

Naš put je težak i trnovit, ali su pred nama naši veliki vođe, a sa nama su neograničena ljubav i poštovanje.

Mi Sokoli, svesni smo svoje velike i teške zadatke, svesni smo svoje dužnosti prema Kralju i Otadžbini i taj naš osećaj izrazili smo polazući za kletvu tamo, gde je Kosovka devojka previjala i napajala ranjene junake, gde su pali devet Jugovića i deseti stari Jug Bogdane. Na Kosovu polju položili su Sokoli zakletvu i utvrdili deklaracijom, »da nam je nadasve bila sveta ideja državnog i narodnog jedinstva. Junaci i žrtve, život i smrt promenili su tu ideju u delo. Imamo svoju državu i svoj zajednički dom. Ono što je naše ne može nam niko oti; ono što je iz smrti za život stvoreno, ne sme niko rušiti... Ničim i nikad ne oskvrniti svetost domovine i veličinu žrtava darovanih za nju. A našim narodu najpre i najviše treba bratstva i

Trening

Pod tom riječju razumijevamo u sportu posebno vježbanje, koje se izvodi tijekom dužeg vremena u pojačanoj formi.

Kod toga, osim na redovito vježbanje, mora vježbač da pazi i na uzdržavanje ravnoteže pojačane izmjene tvari, koja nastaje uslijed teškog rada, koji umara tijelo i duh. Za nadopunu velikog gubitka snage, koji je s time u vezi, najprikladnije je sredstvo okrepni proizvod

OVOMALTINE

koji sadržaje važne hranive sastojine u koncentrovanoj formi, a ne opterećuje želudac i crijeva sa nepotrebnim balastom.

2—3 žličice Ovomaltine ujutro i popodne u jednoj šalici mlijeka, umjesto kave ili čaja, dovoljno je vrela snage za svakog vježbača.

Dobiva se svagdje uz cijenu od Din 1850 po kutiji.

Tražite besplatni uzorak, pozivajući se na ovaj list kod

Dr. A. WANDER d. d., ZAGREB

ljubavi, mira i rada za veliku budućnost. Toj budućnosti želimo posvetiti sve svoje snage i u delu hoćemo da združimo čitav narod pod jednim sokolskim barjakom, gde treba da prestanu sve strasti, gde ćemo biti brat bratu, sestra sestri i gde ćemo se takmičiti u radu za opšte kulturno podizanje naroda i za snagu naše države.

U duhu tih ideja Sokolstvo seje zaparloženu njivu, koju drlja svojim još slabačkim rukama ali je uvereno da će plod biti izdašan, jer je seme koje se seje zdravo.

Sokolstvo jača telo i izgrađuje dušu a za njih podiže hramove u vidu svojih domova, u čije temelje uziduje svoju veliku ljubav prema Kralju i Otadžbini.

Takav dom podiže i naše bratsko društvo u Bijeljini. To je prvi dom u našoj župi, koja se diči imenom Velikog Kralja Oslobođioca i kiti zastavom njegovog uzvišenog sina a našeg Kralja Aleksandra I. Karađorđevića.

Braće Sokoli i sestre Sokolice!

Ja sam neobično sretan, da Vam mogu izručiti pozdrave našega sokolskoga vodstva iz bele Ljubljane i da Vam mogu ispred starešinstva župe čestitati ovo današnje slavlje, želeći da Vam ovaj sokolski hram pokazuje put u još lepšu sokolsku budućnost.

A tamo iz ravne Semberije uzdižu se sene Kneza Ive i Vojvode Katića i Davida Višnjica sa licem ozarenim od sreće jer je došao dan, kad je Sloboda pobedila ropstvo, svetlost uništila tamu, kad se je brat ujedinio sa bratom.

Gorje imjeim serca! Surzum korda!

Uzdignite visoko sokolske stegove i upišite neizbrisivo u svoja srca ono visoko sokolsko načelo:

Jedan narod, jedna država, jedno Sokolstvo!

Srećno Vam slavlje i Zdravo!

Posle osvećenja temelja Sokolskog doma bila je povorka Sokola kroz grad, a u 12 sati svečani banket za 200 uzvanika.

Na banketu su govorili br. dr. Aco Bogdanović i br. dr. Milorad Kostić starešina Sokolskog društva u Brčkom. Na ovoj svečanosti, uračunavši i Kraljev prilog palo je društvu oko 80.000 Din dobrovoljnih priloga.

Sam Sokolski dom krasna je građevina — skoro — gotova — sa dvoranom dugom 25 m.

Ovo je prvi dom u našoj župi, koji će uskoro biti gotov, a u akciji je gradnja sokolskih domova još u Šamcu, Tuzli, Doboju, Zvorniku i Brčkom.

RESTAURACIJA
Gradjanski Podrum
SUŠAK / SOKOLSKI DOM
Izvršna vina i sarajevsko pivo, najbolja domaća kuhinja / Večernji koncerti u prostornoj bašti. / Naiveca i najpodesnija restauracija za izletnike i putnike kroz Sušak. / Preporuča se vlasnik MIRO STIPANOV

Za izvršitev modernih potrebtov ter vsakovrstnih fotografiranih slik, kakor: skupin, povečav, interjerjev i t. d. se priporoča

Fotografični atelje „VIKTOR“
LJUBLJANA
Knafljeva ulica 4 (nasproti Narodni tiskarni)

Mesne konzerve in mesne izdelke
najfinejše kakovosti dobavlja vsako količino

F. Slamič tvornica mesnih izdelkov in konzerv
Ljubljana, Gosposvetska cesta šte 6
Brzjaviti: Slamič Ljubljana / Telefon: 29-73 / Cene ugodne!

Preporučamo tvrtke, koje oglašuju u „Sokolskom Glasniku“

Smerkolj
Preje voditelj ateljeja ZINS

Zobni atelje
LJUBLJANA VII
CELOVSKA CESTA 32/III

Sarajevu: 8-12 i 14-18
Brzjaviti: Smerkolj Ljubljana 7
Telefon: 34-43
Radni poštne hranilice: Ljubljana št 15307

Otvorjen izza dne 1. oktobra 1929.

VSEM RODOVINAM
PRIPOROČAMO NAŠO

KOLINSKO CIKORIJO

IZVRSTEN PRIDATEK
ZA KAVO

Najstarejša vrtnarija in cvetličarna
KORSIKA * LJUBLJANA
Bleiweisova c. — Aleksandrova c.
ima v zalogi vedno sveže rezano cvetje in
cvetje v lončkih ter izvršuje vence, šopke in
aranžmane po najnižji ceni in najfinišni obliki.
Bratska sokolska društva imajo 10 % popusta.
Telefon št. 2341. Telefon št. 2341

TEOD. KORN, Ljubljana
POLJANSKA C. št. 8
PREJE HENRIK KORN — (USTANOVLJENO LETA 1852.)
Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacija
vodovodov. Naprava strelovodov. Kopaliske in klosetne
naprave in centralne kurjave.

FRANJO BUREŠ
URAR, ZLATNINAR
IN OPTIK
MARIBOR
Vetrinjska ul. 26
Izprašani optik. Urar drž. železnice. Zapriseženi sodnijski izvedenec

KLISEJE
vseh vrst po foto-
grafijah ali risbah
izvršuje za vsakovr-
sten tisk najsolidnejše

Dežnike in solnčnike

v največji izbiri priporoča po nizkih cenah

L. MIKUŠ

LJUBLJANA - MESTNI TRG 13

KNJIGARNA, UMETNINE IN MUZIKALIJE
GORIČAR & LESKOVŠEK * CELJE
Veletrgovina s papirjem, pisalnimi
in risalnimi predmeti. — Zaloga
vseh tiskovin za urade in privat-
nike. — Lastna zaloga šolskih
zvezkov, risank in risalnih skladov.

Trgovci, obrtniki, mesari!

Varate li več sa
Šuli Universal vaгом?
Osvetločite se o nenoj vrlini!
Zahtevajte cene in neobvezan poset
zastupnika.

ЈУГО ШУЛЦ, д. с. о. ј.
ЈУБЉАНА

MODNA TRGOVINA
DRAGO CERLINI * CELJE
GLAVNI TRG ŠT. 14.

Velika izbira telovadnih majic, damskega in moškega perila, nogavic,
rokavic, lopic, otroških in fantovskih oblek, predpasnikov, bluz, čevljev
itd. Specijalitet: otroška konfekcija, krsne opreme. — KRAVATE
lastnega izdelka v vseh oblikah, najmodernejši vzorci po tvorniških cenah.

NOVI HOTEL
MARIBORSKI DVOR
A. Oset
Kopalnice — Avtogaraje
TELEFON 302

Tko oglašuje,
taj napreduje!

Zajtrkovalnica Al. Ščurk
Ljubljana, Dunajska c. 12
priporoča vedno sveže de-
likatne izdelke ter prist-
na domača in tuja vina.

Priporoča se najstarejša
slovenska plesarska in
ličarska delavnica
Ivan Bricelj
LJUBLJANA, Dunajska cesta 16
Strokovna izvršitev telovadnega
orodja. Delo solidno, cene zmerno

ИНДУСТРИЈА СОКОЛСКИХ ПОТРЕПШТИНА
БРАНКО ПАЛЧИЋ
ЗАГРЕБ, УЛИЦА КРАЉИЦЕ МАРИЈЕ број 6
Главни добављач Југословенског Соколског Савеза

Бројаним наслов: Трикотажа Загреб
Израђујем све врсте соколских потрештина за јавни и излетни наступ
чланова, чланова, изаштаја и дене тачно по пропису Ј. С. С. Надаље
преузима израду спаворне трикотаже за властите и туђи рачун. —
Надаље препоручам се браћи за израду најмодернијих чланских
одећа, која по најновијем кроју израђујем у властитој радионици.

Restauracija „Kosovo“

Sušak, Mažuranićeva. Vlasnik: Šime Vranić

Prvorazredno dalmatinsko i
domaće vino. Točenje poznatog
„Union“ piva. — Prvorazredna
domaća kuhinja.

Celjska posojilnica, d.d. v Celju

v lastni palači »Narodni dom«
Podružnici: Maribor, Šoštanj

Stanje hranilnih vlog nad Din 75.000.000
Stanje glavnice in rezerv nad Din 9.000.000

Sprejema hranilne vloge. Izvršuje vse denarne, kreditne in bančne posle. Kupuje in prodaja devize in valute.

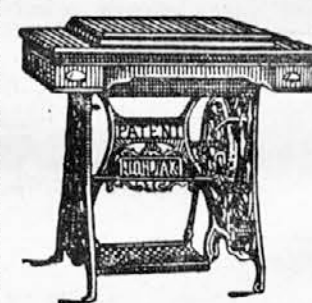
Moško sukno, kamgarne
za obleke in površnike,
volneno za damske obleke
in plašče, perilo in druge
potrebščine kupite po naj-
nižji ceni pri

„SOLNCU“
ALOJZ DROFENIK
CELJE, GLAVNI TRG 9

TRGOVAČKA TISKARA
G. KRALJETA
SUŠAK
STROSSMAYEROVA
ULICA br. 7
UTEMELJENA
GODINE 1890

izvadj
svako-
vrste
tiskar-
ske
radnje
brzo,
čisto i
jeftino

BRZOJAVI
KRALJETA
SUŠAK

IVAN JAX IN SIN
LJUBLJANA
GOSPOSVETSKA CESTA 2.
ŠIVALNI STROJI
izborna konstrukcija in elegant-
na izvršitev iz lastne tvornice,
15. letna garancija. Vezanje se
posuđe pri namenu brezplaćno.
PISALNI STROJI „ADLER“
Kolesa iz prvih tvornic, Dürkopp,
Syrin, Walford (Orožno kolo).
Pletilni stroji vedno v zalogi.
Posamezni deli koles in šivalnih
strojev. Daje se tudi na obroke!
CENIKE FRANKO IN ZASTONJ.

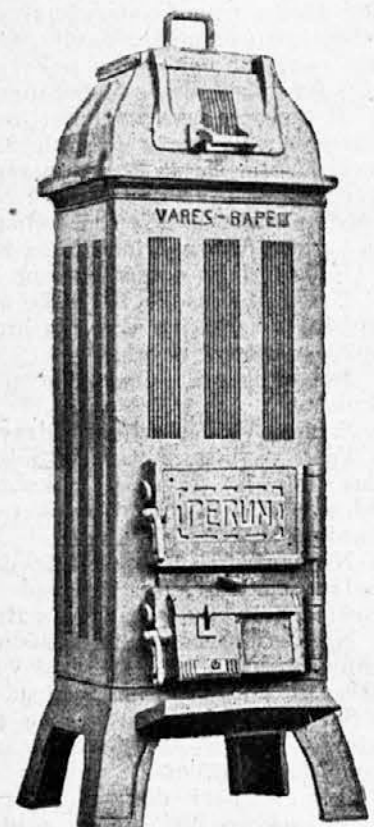
PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D.
LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah in
samo na debelo

Premog, domači in inozemski za domaće
kurjavo in industrijske svrhe

Kovaški premog vseh vrst
Koks livarniški, plavžarski, plinski
Briketi

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d.d. v Ljubljani
MIKLOŠIČEVA 15/1

IRSKA PEČ

Zaštitni znak

PERUN

Materijal: ljevano željezo

Broj 100

Visina 94 cm, presjek 34 x 30 cm,

prostor grijanja 100 m³.

Broj 150

Visina 105 cm, presjek 38 x 31 cm,

prostor grijanja 150 m³.

Broj 250

Visina 120 cm, presjek 41 x 34 x 5 cm,

prostor grijanja 250 m³.

Broj 350

Visina 130 cm, presjek 45 x 39 x 5 cm,

prostor grijanja 350 m³.

ŽELJEZARA VAREŠ

Poštanska i željeznička
stanica: Vareš — Majdan
Brzjavke: Željezara Vareš
Telefon inter. br.: 2, 3, 4 i 5

Rudarski proizvodi: hematit sa garantovanim sadržinom
željeza od 60 % na više. Prženi siderit i limonit.

Proizvodi visokih peći: sivo željezo taljeno sa drvenim
ugljem za ljevaonice. Belo željezo i besemersko željezo
za čelik.

Metalni odljevi: od bronca, mjedi, bakra, aluminija sirovo
i apretirano. Specialni fosfori bronca za velika naprezanja.

Strojni delovi: za svakovrsnu industriju. — Kompletne
transmisije itd.

Odljevi od sivog željeza: vodovodne i plinske cevi sviju
dimenzija prema normalijama nemačkih inženjera sa kol-
čakom i pelešom, sa svim armaturama. Građevinski ljev,
kao stupovi, armature za kanalizaciju, kompletne ljevane
ograde itd.

Trgovački ljev: specijalni ljev otporan protiv vatre i kise-
linama. Strojni ljev kao remenice, ležaji, spojke, slogovi
(Radsätze) u sirovom stanju i apretirano u vlastitim ra-
dionicama.

Posojilnica v Mariboru

Ust. l. 1882.

r. z. z. o. p.

Tel. št. 108.

Narodni dom

Sprejema hranilne vloge v tekočem računu in na knjižice in jih
obrestuje z dnevno razpolago po 5 %, proti odpovedi na 3 mesece po 7 %.
Daje posojila proti vknjižbi po 8 %, na menice po 9 %.
Stanje hranilnih vlog nad Din 80.000.000—, rezervnih zakladov
nad Din 5.000.000—.

МЕДИЋ-ЦАНКЛ

творнице уља, фирнажа, лакова и боја, друштво са о. ј.
Централа у Љубљани. — Власник Фрањо Медић. —
Творнице: ЉУБЉАНА-МЕДВОДЕ

Подружнице и стоваришта: МАРИБОР и НОВИ САД

Властити домаћи производи:

ланено уље, фирнажа, све врсте лакова, емајлно-лакастих и уљених боја.
Хемијско чисте и хемијско улепшане као и обичне земљане боје свију
врсти и нијанса, кистова, стакларског кита итд. марке „МЕРАКЛ“ за обрт,
— трговину и индустрију, за железнице, поморство и ваздухопловство —
ЦЕНЕ УМЕРЕНЕ

ТАЧНА И СОЛИДНА ПОСЛУГА